Kočevska

December 2022 / Poštnina plačana pri Pošti 1102 Ljubljana / Občina Kočevje / Brezplačni izvod

Čas obdarovanja

Foto: www.pixabay.com

Poklanjanje in prejemanje daril osrečuje. Darila imajo veliko vlogo pri razvoju medosebnih odnosov, največ pa se jim posvečamo prav v decembru, prazničnem mesecu, ko otroke obdarujejo bradati možje s severa.

Vsak tretji Slovenec bo za božična darila namenil več kot 100 evrov, ankete pa kažejo, da se nakupov večinoma lotevamo zadnji hip. Pri izbiri darila lahko izhajamo iz skupnih interesov, ki si jih delimo z obdarovancem, velja pa premisliti tudi o ceni in namembnosti darila. Draga in unikatna darila niso nujno najboljša, saj večkrat šteje le iskreni namen.

Intervju: dr. Vladimir Prebilič

Dr. Vladimirju Prebiliču naskok na državni vrh ni uspel, a mu je 70 % kočevskih volivcev v četrto zaupalo vodenje kočevske občine. Spregovorili smo o njegovi predsedniški kandidaturi, položaju, ki bi ga moral predstavljati predsednik države, ter kakšno politično težo bi lahko prineslo večje povezovanje županov v Sloveniji.

Prebilič bo v naslednjem mandatu bdel nad večjimi gospodarskimi investicijami, načrtuje selitev občinske uprave, velike izzive pa prinaša tudi energetska kriza, kjer občina načrtuje večje investicije v zeleno in trajnostno energijo. Prebilič poleg četrtega županskega mandata nadaljuje akademsko kariero predavatelja ter delo v Svetu Evrope.

Foto: Osebni arhiv

Konstrukta ▶ stran 2

Obdarovati in biti obdarovan ▶ stran 4

Občinski svetniki ▶ stran 5

Intervju: dr. Vladimir Prebilič ▶ stran 6

Stop smetem na Kočevskem ▶ stran 10

Sezona cepljenja proti KME ▶ stran 12

Gimnazijski rituali ob maturi ▶ stran 16

O, Kočevsko! ▶ stran 18

Spletni nakupi ▶ stran 20

Ravnanje z biološkimi odpadki ▶ stran 26

Jesen na podeželju ▶ stran 27

Pirotehnika ▶ stran 29

Konstrukta

Niko Kralj, priznani slovenski oblikovalec, je že leta 1976 zasnoval sistem lesenih igrač, a ga ni nikoli uresničil. Konstrukto je po treh letih snovanj in iskanja rešitev uspelo lansirati na trg zadrugi Festival lesa, Muzeju za arhitekturo in oblikovanje ter lokalnim obrtnikom.

Idejna zasnova lesene igrače se je skrivala v arhivu dokumentov in izdelkov, ki sta ga Muzeju za arhitekturo in oblikovanje podarila Niko Kralj ter njegova hčerka Veronika Kralj Iglič. Kralj ni le zasnoval igrače, ampak je vložil tudi patentni zahtevek za sistem igrač, ki bi ustrezal kriterijem dobre igrače, saj nima ostrih robov in kotov. Projekta oživitve igrače se je lotila kustosinja muzeja Natalija Lapajne: "Lastnico avtorskih pravic smo zaprosili za dovoljenje, da izdelamo ničto serijo replik in znotraj pedagoškega procesa v MAO, kjer posebno skrb namenjamo najmlajšim, preverimo uporabnost izdelka. Najprej v manjšem merilu, nato pa širše, saj je izobraževanje na področju oblikovanja znotraj šolskih kurikulov precej podhranjeno.« Lapajne se je povezala z Meto Kamšek, koordinatorico zadruge Festival lesa, s katero je že sodelovala na razstavi bienala oblikovanja (BIO 25). Projekt je stekel s podporo Centra za kreativnost CzK pod okriljem MAO.

Sistem igrač Konstrukta je sestavljen iz 34 osnovnih lesenih modulov, ovalov in krogel, ki jih lahko z vezniki poljubno kombiniramo. Na voljo so različni seti igrač, in sicer promocijski paket s 17 deli,

Foto: Muzej za arhitekturo in oblikovanje

družinski set s 24 in 38-delni set, namenjen vzgojno-izobraževalnih ustanovam.

Igrača ustreza kriteriju STEM, ki označuje področja znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike. "Osnovni namen igrače je krepitev spodbujanje domišljije, tehničnih in motoričnih sposobnosti," je povedal Gal Hočevar, vodja prodaje Festivala lesa. Slovenija bo izdelku predstavljala tesni trg, saj je zaradi zahtevne izdelave cenovno v višjem rangu. "Niko Kralj si je želel oblikovati lepe in trajnostne izdelke, ki bi bili dostopni vsem," je razložila Meta Kamšek. "Če nam uspe na evropskem trgu, bomo lahko to tudi dosegli."

Igračo so predstavili že na delavnicah letošnjega Festivala lesa, primerna pa je tudi za dejavnosti delovnih centrov, domov za ostarele in igro doma. Zasnova Nika Kralja kot igrače, dostopne vsem, v sedemdesetih letih ni zaživela, saj izvedba tehnično takrat ni bila mogoča. Igrača je izdelana iz lesa kočevskih bukev, za precizno izdelavo pa je poskrbelo družinsko podjetje Zajc iz Sodražice.

Ž. N.

Predlagana nova lokacija podjetja Melamin

Preliminarna študija, ki jo je izdelal Ljubljanski urbanistični zavod, je kot najprimernejšo lokacijo za selitev podjetja Melamin izbrala lokacijo severno od Kočevja, in sicer na območju med Klinjo vasjo in Malo Goro.

"Umeščanje v prostor vedno predstavlja tehtanje med razvojnimi težnjami in vplivi na okolje," je povedal Sergej Hiti z Ljubljanskega urbanističnega zavoda. V študiji so prek primerjav najbolj ustreznih območij za preselitev ter na podlagi varnostnih in okoljskih vidikov izluščili tri lokacije, od katerih se je kot najbolj primerna izkazala lokacija Kočevje-sever.

"Kdaj bomo lahko začeli graditi, je odvisno od vseh postopkov pridobivanja dovoljenj," je povedal Srečko Štefanič, direktor podjetja Melamin. "Selitev bo zagotovo potekala v več fazah in trajala več let, in ravno zato je tako pomembno, da ta proces steče čim hitreje." V dveh do treh letih bi na tej lokaciji lahko začeli proizvodnjo. "Predvidevamo, da bi občinski prostorski načrt lahko spremenili jeseni in takrat bi lahko na tej lokacijo začeli s prvimi deli," je povedal župan Vladimir Prebilič.

Načrtovana lokacija je od naj-

Foto: Ž. N.

bližjih naselij odmaknjena najmanj 700 metrov in je ustrezne velikosti, da bo omogočala nadaljnji razvoj. Zemljišče je trenutno v lasti družbe Slovenski državni gozdovi, občina pa si bo prizadevala za čimprejšnji prenos ozemlja in komunalno ureditev, pri čemer bi lahko računali tudi na evropska sredstva. Selitev prvega dela proizvodnje bo po ocenah znašala okoli 10 milijonov evrov.

V Melaminu si prizadevajo za posodobitev tehnoloških procesov, zato nameravajo na novi lokaciji proizvodnjo osnovati na obnovljivih energetskih in surovinskih virih glede na trajnostne zmožnosti lokalnega okolja. Zagotavljajo, da bo tovarna zgrajena v skladu z najstrožjimi varnostnimi standardi z mislijo na varnost zaposlenih in okoliških prebivalcev ter varovanja okolja.

Ž. N.

Nov odsek slovenske turnokolesarke poti

Kočevsko je bogatejše za še eno označeno kolesarsko pot. Gre za odsek Slovenske turnokolesarske poti od Travne gore mimo Kočevja in Rajhenava do Mirne gore.

Slovenska turno kolesarska pot v svojih 41 etapah in 1850 km, ki vodijo po vseh pomembnejših gorskih skupinah, obišče 112 kontrolnih točk, med njimi 50 planinskih koč, in doseže skupni vzpon skoraj 50 tisoč višinskih metrov. Najvišja točka je Poštarski dom na Vršiču (1688 m), najnižja pa Piranske soline (1 m).

Kočevsko planinsko društvo skrbi za del etape 20 od Doma na Travni gori do Koče pri Jelenovem studencu in del etape 21 od Koče pri Jelenovem studencu do Rajhenava v skupni dolžini okoli 69 km. Na omenjenih odsekih, ki potekajo po gozdnih cestah in vlakah, obiščemo naravne in kulturne znamenitosti, kot so Velika gora s Kočo na Travni gori, Jelenovim Žlebom in Glažuto, nadaljujemo po pogorju Stojne, kjer se dotaknemo meje

Foto: Milan Mlakar

pragozda Strmec, obiščemo Kočo pri Jelenovem studencu ter se (peš) povzpnemo na Fridrihštajn. Mimo Kočevja in MTB centra Dolga vas, zavije v pogorje Roga, kjer obiščemo vas Mačkovec, nadaljujemo na Lovski vrh, ki nas bo nagradil z lepimi razgledi proti jugozahodu in na mesto Kočevje. Od tu nadaljujemo do Križmanove koče, zavijemo na Roško cesto in se kmalu odcepimo proti Rajhenavu. Od tu naprej skrbi za pot PD Semič in lepo označena pot nas bo popeljala do Planinskega doma na Mirni gori.

Več o sami poti, tudi GPS-sledi, najdemo na https://stkp.pzs.si/ in https://www.planinsko-drustvo-kocevje.si/odseki-pd-kocevje-2/turno-kolesarska-sekcija/

Pot je označena z modro-belimi markacijami, Knafelčevo markacijo z modro črto, modrimi smerokazi in modrimi kažipoti, ki vsebujejo razdalje do dveh naslednjih točk, nadmorsko višino stojišča in naziv društva, ki skrbi za odsek.

Milan Mlakar

Pol stoletja prijateljstva

Prijateljske vezi med Kočevjem in Dolino pri Trstu se tkejo že več kot 50 let. S tem namenom so v Dolino odpotovali člani Pihalnega orkestra Kočevje-1927, predstavnici Pokrajinskega muzeja Kočevje ter člani KUD Jazbec in prijatelji, pridružili pa so se jim tudi prijatelji iz Koblarjev. Obisk je potekal v okviru projekta S kulturo čez mejo, ki ga sofinancira JSKD in Občina Kočevje.

Člani kočevskega pihalnega orkestra so s pihalnim orkestrom Breg s skupnim nastopom pozdravili prebivalce Boljunca. Župan Doline Sandy Klun je poudaril, da se je poleg prijateljevanja na uradni ravni spletlo tudi veliko osebnih prijateljstev, ki živijo še danes.

Zgodba o pobratenju sega v leto 1971, ko sta listino podpisala takratni župan Doline Dušan Lovrih in kočevski župan Miro Hegler. Sodelovanje je kmalu zaživelo zaradi številne udeležbe športnih in kulturnih klubov, mladinskih organizacij, tabornikov in gozdarjev, ki so izvajali turnirje in

Odprtje razstave Matija Glad in njegove lutke. • *Foto: Tomaž Poje*

športne priprave ter raznovrstne tabore. Sodelovanje se je ohranilo še posebej na institucionalni ravni. Osnovna šola Venturini je tako pred leti izpeljala projekt Deklica s piščalko, saj kopija znamenitega Jarmovega kipa stoji pred gledališčem v Boljuncu. Redno pa je postalo umetniško sodelovanje prek gledaliških šol in delavnic.

V Kulturnem domu Franceta Prešerna v Boljuncu sta direktorica Pokrajinskega muzeja Kočevje Vesna Jerbič Perko ter kustosinja Živa Ogorelec odprli razstavo o kočevskem lutkarju Matiji. Predsednik Pihalnega orkestra Kočevje-1927 je domači godbi Breg predal notne zapise, s katerimi bodo lahko obogatili svoj glasbeni repertoar. Člani KUD Jazbec in prijatelji so uprizorili predstavo Da ne boš sama, letošnjo zmagovalko Čufarjevih dnevov, ter predstavnici osnovnošolske gledališke skupine predali še darilo za šolsko knjižnico, in sicer paket slovenskih knjig.

Ž. N.

"Prav fletno se imamo"

Med številne aktivnosti, ki jih lahko izbirajo člani Društva upokojencev, že deset let spada tudi pevski zbor. "Pobuda za ustanovitev pevskega zbora je bilo druženje in prepevanje na izletu na Brač in kmalu so se upokojenke in upokojenci združili v mešanem pevskem zboru," pove Barbka Bižal Kolar, predsednica Društva upokojencev. Najprej je zbor vodil Leon Behin, prepevali so ljudske in ponarodele pesmi, a so nastopi pokazali, da morajo storiti korak naprej in poprijeti za note. Taktirko so predali Petru Berložniku, takratnemu učitelju na Glasbeni šoli Kočevje, ki je zbor vodil do leta 2016.

Zbor je pomladila Nina Skebe, pravi Kolarjeva, ki je stopila na mesto vodje in dvignila kakovost pevskega zbora. A je društvu upokojencev korona zagodla tudi na tem področju in po upadu zanimanja za petje tradicijo pevskega zbora nadaljujejo le pevke v ženskem pevskem zboru.

Foto: Ž. N.

Zbor je svoj repertoar predstavil 12. decembra v Kulturnem centru Kočevje. Petnajst pevk je zapelo izbor ljudskih in ponarodelih pesmi. "Zapele bodo tudi zvončice, posebni del zbora, ki prepeva osem pevk samo ljudske pesmi," doda predsednica Društva upokojencev. "Na odru so se nam pridružile tudi Zimzelenke, naše plesalke." Sodelovali so tudi obiskovalci Varstveno delovnega centra Želva, ki so v isti stavbi kot Društvo upokojencev, na prireditev so povabili tudi Kočevsko godbo, ki jo vodi Bojan Oražem, pevke pa je s harmoniko spremljal Ciril Skebe.

Ž. N.

Uvodnik

Quentin Tarantino je v nedavnem intervjuju okrcal hollywoodsko mašinerijo za proizvodnjo akcijskega kiča – recimo jim superherojski filmi – in dodal, da komaj čaka konec franšiznih filmov, ki do onemoglosti izčrpavajo prežvečene herojske prigode.

Podobnega mnenja sta bila tudi Francis Ford Coppola in Martin Scorsese, ki jim očitata kičasto izpraznjenost, slednji je še dejal, da ogled teh filmov ni cinematična izkušnja, ampak kvečjemu predstavlja obisk zabaviščnega parka. Ogled filma bi moral biti izkušnja umetniškega dela, ki te navdahne in kjer izkusiš nekaj nepričakovanega, superherojski filmi pa le reciklirajo akcijske zaplete z množico likov, s katerimi se nihče ne more poistovetiti.

Po Tarantinu so ti filmi spremenili pomen, ki ga imajo filmske zvezde – te niso več igralci, ki bi se do podrobnosti posvetili vlogi, ampak njihovi liki. Zvezdi sta Superman in Thor, in ne igralca Henry Cavill ali Chris Hemsworth, množice derejo v kinodvorane zaradi njihovih magičnih sposobnosti, ne pa zaradi prefinjene igre filmskih igralcev. Prav tako ima igralec, ki bo osmič stopil v čevlje tajnega agenta 007, nezavidljivo vlogo, saj je njegov glavni namen predvsem izpolniti pričakovanja gledalcev.

Ali je dovolj, da si le nadenemo novo obleko? V minulem letu smo imeli troje volitve, kjer smo volili predstavnike na različne politične funkcije. Izbira je že leta podobna: ali bomo volili poznane figure, za katere vemo, da mogoče niso najboljša izbira, in upali, da bodo zaradi resnosti položaja, ki ga zasedajo, spremenili svoj značaj, ali bomo izvolili nove obraze in prav tako upali, da bodo dorasli izvoljeni funkciji. Izvoljeni župani, predsednik vlade ali države res nimajo nadnaravnih moči kot omenjeni superjunaki, imamo pa volivci do njih včasih magična pričakovanja.

Žarko Nanjara
odgovorni urednik

OBVESTILO

Uredništvo časopisa Kočevska obvešča, da je **rok za oddajo prispevkov** za januarsko številko **10. 1. 2023**. Gradivo pošljite na naslov **info@kocevska.si**.

KOLEDAR DOGODKOV

KDO?	KAJ?	KDAJ?	KJE?
Pokrajinski muzej Kočevje	**Javno vodstvo po razstavi Zdenko Huzjan PLENJENJE PROSTORA**	12. 1. 2023 ob 17:00	Pokrajinski muzej Kočevje
Knjižnica Kočevje	**Predavanje Ajurveda Janeza Šubica: Preventiva in kurativa prehladnih obolenj skozi oči Ajurvede**	17. 1. 2023 ob 18:00	Knjižnica Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje in ZKT Kostel	**Predstavitev zbornika Kostel. Pripovedi in izpovedi**	20. 1. 2023 ob 17:00	ZKT Kostel, Petrina 11, Kostel

Obdarovati in biti obdarovan

Zadnji mesec v letu je vedno tudi praznično obarvan, prazniki pa so dobra priložnost za obdarovanja. Obdarujemo se ob posebnih dogodkih, kot so posebne ceremonije ali obredi, rojstni dnevi, obletnice, valentinovo, materinski dnevi in ne nazadnje tudi božič. Ko izbiramo darilo, smo pogosto pozorni tudi na to, za kakšno priložnost gre. V nekaterih primerih darilo pričakujemo, spet drugič pa gre za presenečenje. Z darili – naj bodo to fizična ali ne – lahko izrazimo hvaležnost, naklonjenost ali pozornost. Ne drži, da obdarovanje spodbujajo samo pozitivna čustva, skrb in solidarnost. Močan motiv je lahko tudi negotovost, sovraštvo ali občutek krivde.

Korenine obdarovanja segajo globoko v preteklost. S tem se je ukvarjal antropolog Marcel Mauss v svojem delu Esej o daru. Raziskoval je arhaične družbe v Polineziji, njihovo menjavo ter pogodbe v obliki daril. Z dajanjem, sprejemanjem in vračanjem daril se je vzpostavila simbolična moč med udeleženci, ki so drug drugega prepoznali kot upnika in dolžnika, ugotavlja. V starih ekonomijah in pravnih sistemih pred našimi preprostih menjav med posamezniki ni bilo. Potekale so na kolektivni ravni znotraj klanov, plemen in družin. Na Samoi so se obdarovali ob rojstvu otroka, obrezovanju, bolezni, dekliški zrelosti in pogrebnih slovesnosti. Mauss je ugotovil tudi, da obdarovanje hkrati prinaša obvezo po vračanju – čeprav je darilo izročeno, še vedno pripada darovalcu, ki ima s tem oblast nad prejemnikom.

Božič se od preostalih priložnosti za obdarovanje razlikuje po tem, da je prisotnih več obdarovalcev in več obdarovancev. Hkrati je kulturno širše prepoznan in deležen večje medijske pozornosti, pojasnjujejo raziskovalci. Ta praznik velja za vrh potrošništva v letu, pri čemer se prepletajo verske vrednote, komercialen namen in praznovanje. Ta preplet ustvari priložnost za nakupovanje daril za najbližje, v ospredju pa so predvsem želje otrok. Darila nosi Božiček, mit o njem pa je celoten spektakel. Živel naj bi na Finskem, kjer jim je uspelo združiti nostalgijo in fantazijo za celotno družino, ugotavlja raziskovalec Peter Clarke. Obdarovanje za božič pa sicer izhaja iz poganskih navad – otroci se denimo obdarujejo tako, kot je bil obdarovan novorojenček Jezus, ki so ga iz daljnih krajev prišli občudovat sveti trije kralji.

Koliko bomo za božična darila zapravili Slovenci in Slovenke?

Raziskava avstrijske družbe Spar European Shopping Centers, ki je prisotna tudi pri nas, kaže, da bo letos za božična darila vsak tretji Slovenec namenil več kot 100 evrov. Razlike so tudi pri tem, kdaj Slovenci in Slovenke začnemo izbirati božična darila. 59 odstotkov vprašanih naj bi se praznično nakupovanja lotilo decembra, nekateri so darila poiskali že na črni petek, številni pa nakupujejo v zadnjem trenutku. Zgolj štirje odstotki sodelujočih v raziskavi božične nakupe načrtujejo že oktobra. Vsaka tretja ženska začne nakupovati darila že novembra, manj kot polovica pa decembra. 17,5 odstotka vprašanih moških začne darila nakupovati novembra, 69,2 odstotka pa decembra. Največ potrošnikov bo za darila namenilo

Foto: Unsplash.com

več kot 50 evrov, slaba tretjina več kot 100 evrov, enak delež pa bo za darila odštel nekje vmes – med 50 in 100 evrov. Sedmina slovenskih potrošnikov bo za božična darila odštela 200 evrov ali več, so pa dražji nakupi sicer bolj pogosti med moškimi. Največ jih bo za praznične nakupe namenilo med 100 in 200 evri, največ žensk pa med 50 in 100 evri.

Na kaj naj bomo pri izbiri daril pozorni?

So pa raziskave pokazale, da imajo darila lahko veliko vlogo pri razvoju medosebnih odnosov in da slabo izbrano darilo lahko zamaje odnos med osebama. Prejemnik, ki z darilom ni zadovoljen, lahko podvomi o prihodnosti odnosa z osebo, ki je kupila nepremišljeno darilo. Moški so poročali, da se počutijo manj podobni svoji novi izbranki, po tem, ko so od nje prejeli nezaželeno darilo v primerjavi z zaželenim. Medtem ko ženske tega niso dojemale tako. Še vedno pa obdarovanci, čeprav gre za 'slabo' darilo, cenijo namen.

Znanstveno je potrjeno tudi, da poklanjanje in prejemanje daril osrečuje. Psihologi sicer poudarjajo, da veselje obdarovancev ni povezano s ceno darila. Eden od trikov obdarovanja je dolgoročno razmišljanje, poudarja Jeff Galak, profesor marketinga. Kot navaja, je bolje izbrati darilo, ki morda na prvo žogo ne bo sprožilo močnega, a kratkotrajnega navdušenja, bo pa obdarovancu služilo na dolgi rok. Psihologi odsvetujejo tudi iskanje unikatnega darila. Ko se pri kupovanju daril osredotočamo na edinstvene lastnosti prejemnika darila, hkrati zanemarimo preostale vidike njegove osebnosti. Psihologinja Elizabeth Dunn z univerze v Britanski Kolumbiji svetuje, naj pri izbiri daril izhajamo iz skupnih interesov, ki jih imamo z osebo, ki jo obdarujemo. Namesto daril, ki bi razveselila nas same, se je bolje osredotočiti na to, kaj imamo skupnega z obdarovancem. Dunn predlaga tudi podarjanje daril za doživetja, kot so vstopnice za koncert, kino ali gledališče, ali pa plačilo kuharskega tečaja, vodene vadbe ali nečesa, za kar se vi in obdarovanec zanimate, saj takšna darila zbližujejo. In če še vedno nimate ideje za darilo, enostavno vprašajte prejemnika, kaj si želi. Tudi raziskave kažejo, da so ljudje bolj kot na slepo izbranih daril veseli tistih, za katera so povedali, da jih želijo.

A obdarovanje vedno spremlja tudi potrošništvo. Sploh v obdobjih pred prazniki, ki veljajo za priložnost, ko obdarujemo, okoli nas hreščijo, utripajo in nas nagovarjajo različni oglasi za najrazličnejše izdelke, ki jih morda sicer ne bi kupili. Naše potrošniške navade spremljajo celo algoritmi, ki nam na vrh 'domače strani' družbenih omrežij in drugih spletnih mest servirajo izdelke, ki so kot ustvarjeni za nas. V to kolesje pa smo vpeti že od malih nog.

In čeprav smo pri obdarovanju največkrat osredotočeni na druge osebe, pa ne pozabimo, da lahko obdarujemo tudi sebe. Na ta način se nagradimo, spodbudimo ali pa se potolažimo, zato so takšna darila lahko tudi terapevtske narave. Tovrstno obdarovanje lahko krepi samozavest. Posameznik se lahko obdaruje tudi ob življenjskih prelomnicah ali drugih življenjskih spremembah. Prek teh daril lahko posameznik išče nove cilje v življenju. Lahko pa se motiv za obdarovanje samega sebe nanaša tudi na t. i. pobeg – z nakupom umetniških izdelkov (knjige, glasba), ki posamezniku omogočijo pobeg od resničnosti, navajata avtorja David Glen Mick in Michelle DeMoss, ki sta podrobno raziskovala izkušnje ob obdarovanju samega sebe. Darila, ki jih namenimo sebi, so vnaprej premišljena ter imajo za posameznika izredno velik pomen.

Neja Jerebičnik

Novi občinski svetniki

MOJA KOČEVSKA

Lilijana Štefanič / Ivanka Zakrajšek

MOJA KOČEVSKA

Gregor Košir

MOJA KOČEVSKA

Petra Divjak

MOJA KOČEVSKA

dr. Uroš Svete

MOJA KOČEVSKA

Magdalena Petković

MOJA KOČEVSKA

Adem Ibrahimović

MOJA KOČEVSKA

Nika Stefanišin

MOJA KOČEVSKA

Peter Pirc

MOJA KOČEVSKA

Tina Kotnik

MOJA KOČEVSKA

Janez Dejak

MOJA KOČEVSKA

Irena Robič

MOJA KOČEVSKA

Boštjan Mihelič

MOJA KOČEVSKA

Tinkara Hodnik

MOJA KOČEVSKA

Dalibor Debartoli

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

Luka Bubnjić

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

Mojca Čampelj

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

mag. Robert Tomazin

SOCIALNI DEMOKRATI

Peter Ješelnik

SOCIALNI DEMOKRATI

Vesna Lisac

SOCIALNI DEMOKRATI

Jože Kure

GIBANJE SVOBODA

Renata Turk

GIBANJE SVOBODA

Primož Pantar

SLOGA

Janko Veber

SLOGA

Paulica Hiti

PREDSTAVNIK ROMSKE SKUPNOSTI

Marjan Hudorovič

"Država je last državljank in državljanov"

Foto: osebni arhiv

Dr. Vladimir Prebilič ambicij v državni politiki že nekaj časa ni skrival. Na začetku leta je somišljenike iz županskih vrst pozval k ustanovitvi Kluba neodvisnih županj in županov, s čimer bi premostil politični razkorak med regijami, ter pozneje napovedal tudi kandidaturo za predsednika države. Temeljni nalogi predsednika države bi morali biti neodvisnost in povezovalnost, a tudi avtonomnost, pravi. V tekmo se je podal s podpisi volivk in volivcev, podpiralo pa ga je tudi 45 neodvisnih županov slovenskih občin.

Na predsedniških volitvah mu je glas zaupalo 10,6 % slovenskih, a kar 64,84 % odstotka kočevskih volivcev. Domačo podporo mu je uspelo obdržati tudi na županskih volitvah, mesec dni pozneje so mu volivci zaupali vodenje kočevske občine tudi v četrto.

Četrti mandat bo po besedah župana zaznamovan z močnimi investicijami v gospodarstvo. Kočevje postaja vse bolj priljubljena turistična destinacija, zato bodo potrebne tudi dodatne prenočitvene kapacitete, občina pa namerava nadaljevati z vlaganjem v obnovljive vire energije. Med projekti, ki bi jih rad izpeljal v naslednjem mandatu, je tudi dolgo pogrešani mladinski center, pri čemer pa poudarja, da je treba tovrstne mladinske organizacije graditi od spodaj navzgor.

Zakaj ste se odločili za kandidaturo za predsednika republike?
Moja kandidatura je bila poskus presekanja delitev na dva tabora, saj bi po mojem mnenju položaj predsednika moral biti nad temi delitvami. To je bila tudi edina poteza, ki mi je bila pri predsedniku Pahorju iskreno všeč, da je poskušal – ne vedno najbolj posrečeno – povezovati oba bloka. S tem sem hotel v slovenski politični prostor vnesti nov pogled. A sem imel težave že na samem začetku, saj podpore strank, ki so trdno zasidrane vsaka na svojem bloku, nisem prejel. Njim, če sem malo sarkastičen, ta delitev pravzaprav ustreza, tako levim kot desnim, saj tako pridobivajo glasove.

Ugotavljam, da je bil moj namen preuranjen in da Slovenke in Slovenci še vedno nismo dozoreli za preseganje delitev. V izbiro kandidatov so vpleteni različni močni lobiji, in če ne pripadaš nikomur, ostaneš brez podpore. Če upoštevam prej povedano, dosežek 10,6 % po mojem mnenju ni slab. Je pa res, da bi se lahko kampanja, če bi trajala dlje, odvila drugače. A časa preprosto ni bilo, kakor tudi ne finančnih virov.

Parlamentarne stranke vaše kandidature niso podprle in so predlagale svoje kandidate, za podporo ste se obrnili k županskim kolegom. Kako uspešno je bilo to združevanje?
Stranke so izkoristile predsedniške volitve za lastno promocijo, med njimi tudi Gibanje Svoboda, ki pa ima praktično že vse vzvode oblasti, kar se mi ne zdi demokratično. Prepričan sem bil, da bodo župani izkoristili priložnost in podprli nekoga, ki presega delitve. A sem ugotovil, da tudi pri njih, čeprav niso člani strank, obstaja določen politični oportunizem, saj so bile lokalne volitve zelo blizu predsedniškim, zato so premislili, kaj se jim bolj splača. Boj je na koncu izpadel donkihotovski, a smo z majhno ekipo in peščico županov delo nadaljevali in dostojno ubranili svojo idejo.

Se je pa na županskih volitvah povečalo število nestrankarskih kandidatov, ki zdaj predstavljajo približno dve tretjini vseh. Vprašanje pa je, kako to pretvoriti v zgodbo, ki bi imela politično težo v Republiki Sloveniji. Ugotavljam, da so župani premalo ambiciozni in jim trenutno stanje ustreza, po drugi strani pa so zaradi razdrobljenosti ves čas tarča takšnih ali drugačnih pritiskov. Dokler bomo tako razdrobljeni, bomo seveda ves čas lahek plen vsakršne vlade in njenih interesov. Na Češkem se je zgodil velik premik v tem kontekstu, kjer je stranka županov Starostove v parlamentu ena večjih strank. To bi rad dopovedal kolegicam in kolegom, a za zdaj v tem kontekstu še nisem bil uspešen.

Kakšno vlogo bi moral opravljati predsednik republike?
Kot predsednik bi moral Borut Pahor uveljaviti avtoriteto, a si ni hotel naložiti prevelikih odgovornosti. Lahko naštejemo konkretno: razgradnja slovenske vojske in nacionalno varnostnega sistema, vmešavanje politike v policijo, predsednik bi moral imeti zelo jasna stališča glede zunanje politike, a sem imel občutek, da je iskal načine, kako se čim bolj prilagoditi vladi. Na kadrovskem področju je uspešno imenoval 85 % svojih predlogov, ni pa niti podvomil o primernosti in strokovnosti teh kandidatov. Mislim, da je funkcija predsednika diametralno nasprotna, saj na primer predlaganje ustavnih sodnikov ne more biti plen ideoloških bojev Republike Slovenije.

Predsednik je leto za letom prejemal negativna poročila o stanju slovenske vojske, a ni storil nič. Mislim, da je bilo ogromno zamujenega, kar bo težko popraviti. Zdaj, ko imamo predsednika vlade, ki ima rad moč in jo rad uporabi,

bo to še težje. Bojim se tudi, da se novoizvoljena predsednica, ki je prejela podporo aktualnega premierja, ne bo dovolj temeljito zavzela za reševanje stanja.

V nekaterih segmentih smo popolnoma zašli in velik del krivde je nosil predsednik republike, saj ni želel ali znal jasno izraziti svojih stališč. Bomo videli, kako bo te težave reševala gospa Pirc Musar.

Vaša lista je spet prejela večino v občinskem svetu, a ste se na konstitutivni seji zavezali k širši koaliciji.

Z večino ravnamo skrajno odgovorno, opravili smo pogovore z vsemi, ki so bili izvoljeni v občinski svet, ter se dogovorili glede razdelitve mest po posameznih delovnih telesih občinskega sveta, da nihče ni izključen, kar se mi zdi pomembno, saj ima vsak možnost v skladu z volilnim rezultatom sooblikovati prihodnost Kočevja. Zavedamo se, da bi lahko delali sami, a je prav, da imamo širši krog ljudi, ki lahko prispevajo svoje ideje. Nihče ne bo ostal pred vrati.

Kakšne so temeljni načrti v naslednjem mandatu?

V naslednjem mandatu pričakujemo zelo močno gospodarsko investiranje, ki sem ga ocenil na 100 milijonov evrov. Poleg Yaskawe gre za kar nekaj podjetij. Želimo si, da bi kmalu podpisali kupoprodajno pogodbo z Jocem Pečečnikom, ki namerava odpreti tovarno za proizvodnjo vodika. Omeniti velja še podjetja, kot so Intersocks, ki zdaj pridobiva gradbeno dovoljenje za širitev, ter Itas CAS, kjer novi lastnik pripravlja izdatne investicije v lakirnico in nove prostore. Prepričani smo, da nam bo uspelo doseči dogovore za vsaj tri pomembne investicije, in sicer hotel na jezeru, ki je zdaj že na idejni ravni, tako da bi prihodnje leto že lahko začeli graditi, investicijo napovedujejo tudi v podjetju Vitli-Krpan, odpira pa se tudi možnost sodelovanja s podjetjem TPV iz Novega mesta, ki bi zaradi prostorskih omejitev proizvodnjo prestavilo v našo občino.

Investitorji si želijo dobrega sodelovanja z občinsko oblastjo ter pomoč pri umeščanju v prostor, kar predstavlja precejšnje administrativne ovire v Sloveniji. V Sloveniji smo drugi najhitrejši pri izdajanju gradbenih dovoljenj, za kar lahko pohvalimo upravno enoto, s katero sodelujemo, ki lahko na predlog občine in prek kvalitetnih projektov hitro izda gradbeno dovoljenje.

Občinski del investicij se bo osredotočal na cestno infrastrukturo, za kar bomo namenili približno milijon evrov, omeniti pa moramo še selitev občinske uprave v prostore nekdanje knjižnice. Nujno potrebujemo še nekaj prenočitvenih kapacitet, saj turistična povpraševanja rastejo, zato bomo uredili hotel v nekdanjem Roškem hramu.

Pozornost moramo nameniti tudi mladim ter zagnati mladinski center in mu zagotoviti finančna sredstva. Ne govorimo samo o prostorih, ampak o ljudeh, ki bodo zagotavljali vsebine. Želim si, da bi mladi dobili svoj glas in prostor ter postali bolj aktivni in vključeni.

Evropa in Slovenija se spopadata z vse večjo energetsko krizo. Kaj lahko Občina Kočevje naredi za ublažitev energetskih težav?

Nadaljevali bomo v smeri obnovljivih virov ter nadgradili daljinski sistem ogrevanja na lesno biomaso ter podpirali investicije v sončne elektrarne. Naš naslednji načrt je umestitev sončnih elektrarn na vse javne objekte, trenutno preverjamo sposobnost omrežja in v sodelovanju z Elektrom iščemo točke, kjer bi z manjšimi posegi v električno omrežje sprostili ozka grla ter priklopili čim več hiš. Obenem bomo investicije v fotovoltaiko še dodatno subvencionirali.

Želim si, da bi Kočevje z energetskega vidika postalo samozadostno, zato načrtujem zahteven projekt, ki pa ga bom v štirih letih mogoče pripeljal vsaj do projektne faze. Gre za črpalno hidroelektrarno z akumulacijskim jezerom. V Sloveniji takšno elektrarno že imamo, in sicer v Avčah. Na ta način bi zadovoljili energetske potrebe tako Kočevja kot tudi celotne regije. V Evropi je kar nekaj takšnih elektrarn in prepričan sem, da bi nam uspelo pridobiti evropska sredstva, saj gre za popolnoma obnovljivi vir energije.

Kakšna pričakovanja imate od trenutne vlade?

Nova vlada je dvignila povprečnino na 700 evrov, kar je več, kot smo pričakovali, zato vsaj v naslednjem letu v proračunih občin ne bo posebnih primanjkljajev. Zavedamo pa se, da je dvig posledica prihajajočih podražitev ter dvigov plač, zato bo ta denar v resnici samo blažil učinke v lokalnem okolju.

A vlada trenutno še ni začela reševati nobenega izmed resnih izzivov, ki jih ves čas potiskamo pod preprogo. Največja težava je zdravstvo, aktualni minister pa želi težave reševati s prerazporejanjem kadra in ukinitvijo dežurstev na periferiji.

Enako je na področju energetike – od njih pričakujemo konkretne rešite, kot so investicije v distribucijsko mrežo, saj ta ne dopušča namestitve dodatnih sončnih elektrarn. Težave so tudi v šolstvu, saj status učitelja izgublja veljavo, dela je čedalje več, pogoji pa čedalje slabši. Ureditev dolgotrajne oskrbe so z referendumom le potisnili eno leto v prihodnost, prav tako bo nujna tudi pokojninska reforma. Tem je mnogo, a za zdaj konkretnih korakov ne prepoznavam.

Moj cilj je, da bi kot regija začeli bolje sodelovati. Imamo namreč kar nekaj novih županov, ki so bolj odprti in s katerimi bi lahko pisali skupno zgodbo. Gradnjo 3A razvojne poti moramo pospešiti, lahko bi skupaj naslavljali določene težave, kot je pomoč na domu, možnosti skupnih občinskih uprav, digitalizacije in podobno. Takšno sodelovanje bi lahko v novem mandatnem obdobju izkoristili in poglobili.

Vlado je nedavno pretresla prva večja politična kriza, kjer je zaradi političnih pritiskov v delo policije odstopila notranja ministrica. Kakšen je vaš pogled na situacijo?

Glede na to, kar sem videl in slišal do zdaj, mislim, da imamo v Sloveniji težavo z razumevanjem vladanja. Aktualna vlada je tako zvita, da je vse svoje delovanje zamaskirala v projekt dejanšizacije, a je to le posrečen način pakiranja nove resnice, in če ne bomo pozorni, se nam bo zgodilo, da bomo ob odpiranju tega paketa zelo razočarani.

Osebno poskušam izraz vladanje nadomeščati z upravljanjem. Trdim, da mi upravljamo občino, in ji ne vladamo. To pomeni, da je politika samoomejevalna in vključevalna ter posluša mnenja strokovnjakov. A tega ne zaznavam pri aktualni vladi.

Država ni last nikogar, ampak je last državljanov in državljank. Politika je tukaj zato, da deluje v korist vseh. Nekoga že odstaviš zaradi dokazano slabega opravljanja nalog, ne morem pa pristati na stališče, da se menjajo ljudje na podlagi politične pripadnosti. Slovenija nima brezkončnega bazena ljudi, če imamo za določeno področje le nekaj strokovnjakov, ne moremo z njimi ravnati kot svinja z mehom. S tem se dela dolgoročna škoda, saj ustvarjamo negativno kadrovsko selekcijo in zaposlujemo ljudi, ki niso kos zaupanim in zahtevnim nalogam.

Po več kot 50 kolesarskih demonstracijah zavzetost civilne družbe še ni pojenjala, nedavni referendumi so pokazali veliko participacijo z vseh polov.

Vrenje, ki se je zgodilo, je odlično in sam bi si želel tega še več. Avtonomnost civilne družbe je izjemnega pomena, a to pomeni, da je ta vedno znova v nezavidljivem položaju. Se mi pa zdi, da nekaterim vzvodom civilne družbe ustreza, če se v nekaterih delih naslonijo na stranke, a vsaka vlada poskuša to zlorabljati, kar predstavlja hendikep za civilno družbo.

Želel bi si bistveno večjo participacijo civilne družbe tudi na političnem področju v smislu korekcijskega elementa. Odločevalci vedno hitimo z raznimi projekti in vizijami, a nam kdaj umanjka tudi drugačen pogled. Če te nekdo opozori in dopolni, je to lahko samo pohvalno.

Za civilno družbeno gibanje ni potreben le odgovorni odločevalec, ki pusti civilno družbo pri miru in jo podpre tam, kjer jo lahko, ampak tudi samozadostna civilna družba, saj imamo težave z mobilizacijo mladih, ki se še niso vajeni bojevati za svoje pravice. Mislim, da je tukaj umanjkal vzgojni element. Sistem, ki nagrajuje slepo poslušnost, je nevaren za zdravo demokracijo.

Sistem, ki nagrajuje slepo poslušnost, je nevaren za zdravo demokracijo.

Še vedno predavate na fakulteti za družbene vede ter ste aktivni v Svetu Evrope. Kakšni so vaši drugi akademski in politični cilji?

Moja kariera se je zaradi opravljanja funkcije župana malo upočasnila, saj enostavno ni bilo dovolj časa, a sem vseeno objavil kar nekaj znanstvenih in drugih člankov, v prihajajočem letu pa bi rad oddal prošnjo za rehabilitacijo rednega profesorja. Trenutno na fakulteti za družbene vede predavam štiri predmete, vojaško zgodovino, obramboslovno geografijo, geopolitiko in temelje evropske unije. Vodim ciljni raziskovalni projekt o domoljubju med mladimi, ki ga je odobril urad predsednika republike.

Ob tem sem dobil tudi dodatne politične zadolžitve. V tem mesecu sem postal predsedujoči Skupnosti občin Slovenije, združenja, ki vključuje 176 občin. Na kongresu lokalnih oblasti v Svetu Evrope se mi obeta vodenje velike skupine stranke evropskih socialistov, kjer opravljam že nekaj nalog. Med njimi nadzor ponovnih lokalnih volitev v Berlinu, kot posebni odposlanec Sveta Evrope bom obiskal Turčijo in predsednika Erdogana, kjer pripravljamo poročilo o napredku demokracije v Turčiji. Lahko rečem, da sem kar aktiven, a me delo veseli, hkrati pa sem vesel, da mi je dano delati z neverjetno ekipo, ki me podpira in omogoča realizacijo mojih idej in vizij.

Žarko Nanjara

Uspešno zaključena obsežna saditev dreves

Kot že nekaj let zapored smo tudi letos novembra sistemsko zasadili kar nekaj javnih površin. Veseli smo za uspešno zasaditev drevoreda ob prenovljeni prometni povezavi Stara Cerkev–Gorenje, kjer smo posadili 57 hrastov. Preostale lokacije so bolj 'skromne' po številu sadik, a v vsakem primeru je cilj jasen – na dolgi rok zagotavljati funkcije javne drevnine s pravim izborom vrst za primerno lokacijo. Z vzdrževanjem sadik od njihovih mladih let skrbimo za varne in lepe primerke, ko bodo zrastli.

Sicer smo po celotni občini posadili kar več kot 140 dreves, večina vrst je avtohtonih, samo na zelo urbanih in posledično zahtevnih lokacijah smo se uporabili nekatere tujerodne vrste. Posajenih je bilo tudi več kot 1100 grmovnic v parke, ob kolesarske poteze in v vaška jedra. Največ sadik je gotovo prejel popolnoma prenovljeni Titov park, ki bo spomladi dobil še svežo zelenico in dva večja cvetlična travnika.

Hrastov drevored, Gorenje. • *Foto: arhiv Občine Kočevje*

Poleg navedenega smo s sajenjem ustvarili še nov zeleni pas, ki bo čez nekaj let naravna gozdnata bariera med naseljem Trata in industrijsko cono LIK 2. Posajenih je bilo kar dobrih 1800 sadik, v razmerju 30 % grmovnic in 70 % dreves.

S sajenjem postopno obnavljamo in dopolnjujemo javno zeleno infrastrukturo, s ciljem ustvariti prijetne kraje za bivanje in druženje.

T. Š.

Sanacija prizidka knjižnice

Konec novembra se je zaključila sanacija dveh prizidkov Knjižnice Kočevje, in sicer zasilnega izhoda s stopniščem. Prizidka spadata pod tehnični del objekta, zato obiskovalci samih del niste občutili in je knjižnica več čas lahko delovala nemoteno. Zaradi specifike terena in posedanja tal skozi čas sta bila oba prizidka nekoliko odstopljena od glavne stavbe. Sanacija se je izvedla z globinskim injektiranjem, s čimer se je učvrstil teren temeljev in zagotovila njegova nosilnost. Vrednost investicije je znašala 19.800 evrov, sredstva pa so bila zagotovljena iz proračuna občine.

N. S.

Foto: arhiv Občine Kočevje

Urejena pešpot proti Cvišlerjem

Od Travniške ulice proti Cvišlerjem poteka priljubljena pešpot, ki jo uporabljajo številni okoliški prebivalci, hkrati pa je tudi del trase Roške pešpoti, po kateri med drugim poteka vzdržljivostni pohod Po medvedovih stopinjah. Pešpot se je konec jeseni na pobudo krajanov na novo uredila. Teren se je utrdil, na obeh koncih pa postavile večje skale ter uredile brežine, ki omejujejo dostop motornim vozilom. Na začetku pomladi se bo trasa ponovno preverila in po potrebi še dodatno utrdila. Dela sta financirali Krajevna skupnost Šalka vas in Občina Kočevje. ***K. G.***

Foto: arhiv Občine Kočevje

Srečanje s prostovoljci Sopotnikov

Ekipa prostovoljcev Zavoda Sopotniki v Kočevju trenutno šteje 16 aktivnih prostovoljcev. So izredno aktivni in vedno pripravljeni pomagati. Samo zaradi njihove predanosti in pomoči lahko Sopotniki v Kočevju tako dobro delujemo. Letos so od 1. 1. 2022 pa do 1. 12. 2022 naši prostovoljci v enoti Kočevje opravili 1795 prostovoljskih ur, prevozili 35.752 km, kar je 1208 prevozov. Velika večina prevozov je bila do zdravnika.

V znak zahvale za njihovo delo se je v sredo, 14. decembra, s prostovoljci Zavoda Sopotniki Kočevje srečal župan dr. Vladimir Prebilič. Zahvalil se jim je za njihovo neprecenljivo in nesebično delo, ki je izrednega pomena. Pomoč starejšim uporabnikom je zelo pomembna za njihovo vsakdanje življenje, česar se pogosto ne zavedamo. Malce so poklepetali, izmenjali mnenja in izkušnje s terena.

Foto: arhiv Občine Kočevje

Srečanje je bilo v sproščenem in predprazničnem vzdušju. Župan jim je v zahvalo podaril tudi skromna darilca in zaželel lepe prihajajoče praznike.

Zavod Sopotniki

OBVESTILO Zavoda Sopotniki

Sopotniki sporočamo, da **med 27. 12. 2022 in 30. 12. 2022** zaradi kolektivnega dopusta in praznikov ne bomo sprejemali rezervacij, prav tako ne bomo vozili. Za rezervacije prevozov in opravljanje prevozov vam bomo znova na voljo v torek, **3. 1. 2023**.

Prav tako velja obvestilo tudi za vse uporabnike storitve ToyotaGo, ki koristite storitev prek Zavoda Sopotniki. V tem času ne bo možno naročanje rezervacij. Hvala za razumevanje.

Ekipa Zavoda Sopotniki

Dovolilnice za parkiranje predvidoma februarja

Decembra se bo zaključila gradnja novega parkirišča v starem mestnem jedru, sledi še zaris dodatnih nekaj parkirišč ob samskem domu. Vsa na novo urejena parkirišča bodo namenjena izključno prebivalcem tega območja in lastnikom poslovnih prostorov. Ker je bila možnost pridobitve dovolilnic napovedana že za letošnje leto, sporočamo, da se je rok nekoliko zamaknil, saj bodo za ustrezno pravno podlago pripravljene še spremembe odloka o mirujočem prometu, ki bodo obravnavane na januarski seji občinskega sveta. Po sprejetju odloka boste stanovalci in lastniki poslovnih prostorov lahko zaprosili za plačljivo dovolilnico za parkiranje v starem delu mesta, predvidoma v februarju. Z dovolilnico boste dobili tudi pravico parkiranja na parkirišču za Namo, saj je parkirnih mest v starem mestnem jedru glede na potrebe stanovalcev še vedno premalo in jih zaradi same prostorske situacije niti ni možno urediti več.

Foto: arhiv občine Kočevje

I. M.

Zaključek del v Livoldu zamaknjen v 2023

Občina Kočevje je skupaj z glavnim investitorjem DRSI letos izvajala rekonstrukcijo cestne infrastrukture v Livoldu. Projekt je v večjem delu zaključen; poleg izgradnje krožišča je vključeval še gradnjo enostranskega pločnika od krožišča do konca Livolda v smeri Mozlja ter dvostranskega na glavni cesti v smeri Štalcerjev. Uredili so še javno razsvetljavo, meteorno kanalizacijo, vodovod, prav tako pa so uredili priključke ter dostopne ceste do objektov.

Po prvotnem terminskem planu je bil zaključek celotne investicije predviden do konca leta, vendar se zaradi določenih okoliščin, kot so večanje obsega ureditve vodovodnega sistema, zahteve po dodatni zamenjavi ustroja ceste, širitve oziroma večanje obsega ponikovalnih polj ter nepričakovanih podražitev zaradi višanja cen materialov, ki se mu je bilo nemogoče izogniti, zamika v prve mesece prihodnjega leta. Tako bosta zaključni sloj asfalta in postavitev prometne signalizacije izvedena do konca meseca aprila v prihodnjem letu. Cesta bo do izvedbe zaključnega sloja prevozna. O točnem terminu izvedbe del bomo pravočasno obveščali. Hvala za razumevanje.

Foto: arhiv Občine Kočevje

G.Š.

Obeležili mednarodni dan invalidov

Združeni narodi so leta 1992 z resolucijo razglasili 3. december za mednarodni dan invalidov. Namen tovrstnega obeleževanja je spodbujanje razumevanja invalidnosti, zavzemanja za dostojanstvo, blaginjo in pravice invalidov ter zavedanja o koristnosti vključevanja invalidov v vsa področja javnega življenja.

Občina Kočevje se je pridružila pobudi Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in mednarodni dan invalidov obeležila tudi z osvetlitvijo javnega prostora. Zato je bil z vijoličasto barvo 3. decembra zvečer osvetljen Trg svetega Jerneja z deklico s piščalko. S to gesto so vse sodelujoče občine izkazale zavedanje, da so invalidi del naše družbe.

Občina Kočevje je sicer na podlagi številnih aktivnosti in zaradi aktivnega sodelovanja z invalidskimi organizacijami od leta 2015 tudi nosilka naziva Občina po meri invalidov. Nekaj ključnih aktivnosti je npr. letno sofinanciranje programov društev v okviru razpisa za humanitarne organizacije, izvajanje projekta prilagoditve bivalnih prostorov za gibalno ovirane osebe, razpis E-oskrba, izobraževanja za neformalne oskrbovalce, projekt multimodalna mobilnost, načrtovanje investicij in javnih prostorov z mislijo dostopnosti za vse, letos pa smo zagotovili tudi delovnega terapevta za potrebe OŠ Ljuba Šercerja. V naši skupnosti je sicer 5-odstotni delež oseb z eno od oblik invalidnosti.

Foto: arhiv Občine Kočevje

L. H., K. G.

Drsališče v Gaju

Na začetku decembra je svoja vrata odprlo drsališče v Gaju, ki s svojo površino 1.080 m² še vedno spada med največja zunanja umetna drsališča v Sloveniji. Postavljeno je bilo leta 2008, torej letos obratuje že 15. leto po vrsti. Drsališče upravlja Javni zavod za šport Občine Kočevje, pripravljati pa so ga začeli že novembra. Svoja vrata je drsališče odprlo 5. decembra, zaključek pa bo odvisen od vremenskih pogojev in zanimanja uporabnikov.

Drsališče je za širšo javnost odprto vsak dan od 8. do 21. ure, razen med treningi hokeja. Cena za eno uro oz. 45 minut drsanja za otroke je še vedno 1 €, za odrasle pa 1,50 €. Na voljo je tudi izposoja drsalk, čelad in storitev brušenja drsalk.

K. G.

Foto: arhiv Občine Kočevje

GV SERVIS d.o.o., Reška cesta 21a, 1330 Kočevje

DELOVNI ČAS
8:00 - 16:00

KONTAKT SERVIS
041-532-666
podpora@vidrih.si
www.vidrih.si

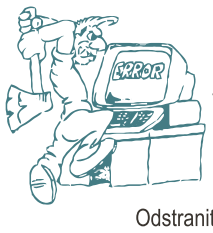

Svetovanje pri nakupu nove opreme
Namestitev operacijskega sistema
Vzdrževanje programske in strojne opreme
Vzpostavitev domačega ali brezžičnega omrežja
Postavitev računalniškega omrežja na domu
Nastavitev in priklop omrežnih naprav
Namestitev gonilnikov
Odstranitev virusov, trojanskih konjev, spyware in adware
Čiščenje registra

OBNOVLJENI ORIGINALNI
TONERJI
kakovostno, cenovno ugodno, okolju prijazno
BPS Mikec Bastar, s.p., Pri Unionu 15, Kočevje
ww.bps.si mikec.bastar@siol.net 041 690 440 01 89 50 490

Stop smetem na Kočevskem

Občina Kočevje je skupaj s partnerji Komunalo Kočevje in Gozdarskim društvom Medved konec novembra predstavila projekt Stop smetem. Projekt je bil potrjen na 7. LAS pozivu in ga sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, namenjen pa je celovitejši in strateški obravnavi problematike ravnanja z odpadki na območju kočevske občine.

V okviru projekta je bilo že izvedenih več različnih aktivnosti; postavljenih je 45 novih košev za ločeno odlaganje odpadkov, pitnik v športnem parku Gaj, kjer si lahko vsakdo natoči vodo v stekleničko, na voljo so trije mobilni kompleti zabojnikov za ločevanje odpadkov na prireditvah. V okviru projekta se bo zamenjalo še 60 obstoječih tabel in postavilo dodatnih 10 tabel na vhodih gozdnih cest, ki nagovarjajo, da ne odlagamo odpadkov v naravo. Ena zahtevnejših akcij v projektu je bila čiščenje treh kraških jam. Z Jamarskim klubom Novo mesto se je v oktobru očistila Jama 2 na Koflu, Brezno pri gozdarski koči in Jama nad Rosebrunom. Iz jam je bilo odstranjenih kar 920 kg odpadkov. Vhodi v jame bodo v sklopu projekta ograjeni z lesenimi ograjami, na lokacijah pa bodo postavljene še table s pozivi, da odpadke raje odpeljimo v zbirni center Mozelj.

Novinarska konferenca. • *Foto: arhiv Občine Kočevje*

Čiščenje jam • *Foto: JK Novo mesto*

Pomemben del projekta je ozaveščanje javnosti in delo z mladimi. V sodelovanju s Klubom mladih Kočevje se je izvedlo več delavnic ponovne uporabe odpadkov. Za širšo javnost pa je bila skupaj z agencijo Luna\TBWA zasnova komunikacijska kampanja z naslovom Čisto Kočevsko, čista vest, ki se je začela decembra s prvo od šestih tem, to je spodbujanje k bolj premišljenemu nakupovanju in ponovni uporabi. Prebivalci Kočevskega bodo nato čez leto nagovorjeni k pravilnemu ravnanju z odpadki ter skrbi za okolje. Kot ambasadorji so se akciji pridružili tudi znani domači obrazi, ki delujejo na področju varovanja okolja ali ravnanja z odpadki. Del projekta pa je tudi izdelava Strategije ravnanja z odpadki. Komunala Kočevje in Občina Kočevje bosta v sodelovanju z različnimi deležniki iz lokalnega okolja ter strokovnjaki Inštituta za javne službe strategijo pripravili med projektom, ki se zaključuje junija 2023.

K. G.

NAJ DREVO 2022 so lipe v Dolnji Brigi

Na drugi poziv za naj drevo leta so prispeli trije predlogi, od tega en neustrezen, zato je javnost lahko glasovala le med dvema. V boju med lipami in platano so naziv na koncu osvojile lipe v Dolnji Brigi, ki so jih predlagali vaščanke in vaščani. Tako smo letos pravzaprav dobili kar sedem naj dreves, saj zmagovalne lipe skupaj tvorijo pomembno celoto za naselje. Kot so zapisali tudi vaščani sami: "Magično število 7. Si predstavljate občutenja, ko sedite na sredini med drevesi? Domišljiji se odpirajo neskončne možnosti."

Letnice, kdaj so bile posajene lipe v Dolnji Brigi, žal (še) ne poznamo. Fotografija iz leta 1938, ki jo je odstopil g. Ivan Gladič, kaže, da so bila drevesa že pred tem datumom žal tudi neustrezno obžagana, zato morda niso najbolj zdrav primerek te vrste. So pa kljub temu in zahvaljujoč ustrezni negi še vedno vitalne in predstavljajo pomembno središče kraja. Čestitke za osvojen naziv. V pomladnih dneh bodo lipe dobile tudi uradno obeležitev s tablico.

K. G.

Foto: arhiv vaščanov Dolnje Brige

Slovo letu 2022

Prvi sneg je pobelil naše Kočevsko, lučke krasijo mesto, v zraku diši po kuhanem vinu, dobra moža pripravljata darila … Vse to so znaki, da nam leto 2022 maha v slovo. Pogled na prehojeno pot tega leta odstira veliko različnih preizkušenj za našo lokalno skupnost.

Investicijsko najbolj uspešno leto v zgodovini naše občine je z nesrečo v Melaminu nepovratno poseglo med nas. Kljub vzorno vodeni krizi je med nami ostalo nelagodje. A to je priložnost, da nekatere stvari zastavimo na novo. Postopna preselitev podjetja na novo lokacijo izven mesta bo omogočala izgradnjo podjetja prihodnosti. Ob tem se nizajo napovedi gospodarskih investicij, kar pomeni več delovnih mest, hkrati pa tudi trajnejša in bolje plačana delovna mesta, ki si jih Kočevsko zasluži. Sodelovanje izobraževanja in gospodarstva pri nas postaja stalnica, kar šolske programe dela atraktivne, mladim pa omogoča vpogled v lokalno gospodarstvo in oblikovanje uspešne karierne poti. Po desetletjih smo zajezili odseljevanje mladih, ki si lahko prihodnost ustvarijo doma, na Kočevskem.

Turizem beleži zelo dobre rezultate in prihajajoča sezona bo brez dvoma postregla z novimi rekordnimi številkami. Pričakali jo bomo z novo infrastrukturo na Rudniškem jezeru, občina pa bo začela realizirati projekt izgradnje občinskega hotela na nekdanji lokaciji Roškega hrama. Še naprej bomo vlagali v občinsko infrastrukturo, prednost bodo imele ceste in kolesarske povezave, ki bodo dosegle Moravo. Spodbujali bomo življenje na podeželju in skrbeli za uravnotežen razvoj naše občine. Lokalne volitve so predstavljale preveritev naših minulih in bodočih projektov. Mandat, ki nam je bil podeljen, navdušuje, a predstavlja veliko zavezo do vseh, ki smo bili izvoljeni. Naša dolžnost je s prizadevnim in vključevalnim delom nadaljevati ter Kočevju zagotavljati še svetlejšo prihodnost. To smo dokazano znali in zmogli in prepričan sem, da bomo tako tudi nadaljevali. Veselim se teh izzivov, saj mi je dano delati z izjemno ekipo. Čas pred nami bo zahteven, tu ni nobenega dvoma, a poznamo številne odgovore na kompleksna vprašanja …

Naj bodo dnevi pred nami tudi dnevi veselja, toplih objemov, nežnih poljubov in obliko sreče. Naj bodo izrečene želje iskrene in naj se uresničijo v zvrhani meri. Za kaj takega se velja potruditi, saj smo skupnost, ki drži skupaj, sodeluje in ne pozablja na nikogar med nami. Tovrstno sobivanje pa ustvarja Kočevsko dom vsem. Srečno 2023!

Dr. Vladimir Prebilič

Spoštovane občanke in občani

SD

Lokalne volitve so za nami in zahvaljujemo se za vsak vaš glas, saj ste nam s tem izkazali zaupanje v naše delo. Z rezultatom smo zelo zadovoljni. Čeprav ima društvo Moja Kočevska večino v občinskem svetu, bo vedno pomembna tudi podpora Socialnih demokratov, stranke, delujoče na državnem nivoju. S svojim znanjem in izkušnjami imamo lahko konkreten vpliv na lokalno politiko in na proračun, ki je bistven za posamezne investicije v naši občini. Zavzemali se bomo za tiste projekte, s katerimi ste nas seznanili med volilno kampanjo pri obiskih po krajevnih skupnostih, ko ste nam zaupali konkretne težave in predloge za svoj kraj.

Pri svojem delu se zavzemamo za pravičnost, poštenost in socialne vrednote. Prizadevamo si, da Kočevje postane mladim prijazno mesto, kjer bi našli svojo prihodnost. Za to je treba oblikovati politiko, ki bo izboljšala položaj mladih, rešila stanovanjsko problematiko, zagotovila delovna mesta, delali bomo na obnovi prometne infrastrukture, razvoju turizma in športnih dejavnosti, projektov za mlade, starejše in ranljive skupine ter na področju zagotavljanja varnosti.

Za vsa vprašanja in pobude, ki bi pripomogle k razvoju kočevske občine, nam lahko vedno pišete na elektronski naslov:

Peter Ješelnik: peter.jeselnik@os-kocevje.si

Vesna Lisac: vesna.lisac@os-kocevje.si

Jože Kure: joze.kure@os-kocevje.si

Ohranjali bomo vrednote socialne demokracije in delovali v prid našemu mestu ter v Kočevje s podporo našega poslanca Predraga Bakoviča poskusili pridobiti čim več sredstev in projektov iz državnega proračuna.

Vesna Lisac

Gibanje Svoboda prvič na lokalnih volitvah

SVOBODA!

Za stranko Gibanje Svoboda so prve lokalne volitve, zato se želimo na tem mestu najprej zahvaliti volivkam in volivcem za sleherni glas. Imamo dve svetniški mesti v občinskem svetu, kar pomeni, da smo del ekipe, ki bo naslednja štiri leta soustvarjala prihodnost občine Kočevje.

Stranka Gibanje Svoboda je na lokalnih volitvah dosegla izjemen rezultat, ki dokazuje, da nismo stranka enega mandata. Izvoljenih je bilo 413 svetnikov Gibanja Svoboda v 117 občinah in tako imamo svetnike v skoraj vsaki občini, kjer smo kandidirali. Smo tudi najmočnejša parlamentarna stranka v več kot polovici mestnih občin.

Stranka Gibanje Svoboda je bila ustanovljena v želji in s ciljem, da v Sloveniji znova utrdimo vrednote, kot so spoštovanje, zaupanje in sodelovanje. Komunikacija stranke je odprta in iskrena, prepričani smo namreč, da lahko le tako najdemo najboljše rešitve in - če so ti potrebni - kompromise. Še pomembnejši pa so kolegialnost in iskreni pogovori med najtesnejšimi sodelavci. To je ključno za medsebojno zaupanje, ki je temelj dobrega in učinkovitega delovanja vsake politične stranke, vlade ali katerekoli druge organizacije. Naša vodila so svobodna in odprta družba, zaupanje v sočloveka, strpnost, državo in njene institucije. Verjamemo v spoštovanje, kulturo dialoga in odgovorno sodelovanje.

Naša komunikacija je in bo temeljila na argumentih, dejstvih in spoštljivi komunikaciji. Predstavnika v občinskem svetu bova zastopala demokratično, spoštljivo in k ljudem naravnano politiko. Zavzemala pa se bova za projekte in vse tisto dobro, kar bo prineslo občankam in občanom boljšo kakovost življenja.

Ob koncu leta vsem občankam in občanom želimo lepe božične praznike in srečno 2023. ***Renata Turk***

Sezona cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu je pred vrati

Znova prihaja čas, ko zdravniška stroka priporoča, da v želji po najučinkovitejši zaščiti opravimo cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu (KME)

Foto: www.pixabay.com

KME je virusna bolezen osrednjega živčevja. Virus se na človeka najpogosteje prenese z vbodom okuženega klopa, in to le nekaj minut po vbodu. Zgodnje odstranjevanje zato ni posebej učinkovit ukrep pri preprečevanju okužbe. Poleg vboda pa obstaja še en način okužbe z virusom KME, čeprav je ta veliko redkejši, in sicer je to uživanje toplotno neobdelanega mleka oziroma mlečnih izdelkov. Okužene domače živali (ovce, koze, krave) virus lahko izločajo v mleko, kjer lahko preživi tudi teden dni. Virus uniči pasterizacija.

Klopi se na Kočevskem lahko pojavijo praktično povsod, zato je ustrezna zaščita izrednega pomena. Najdemo jih v gozdni podrasti, grmovjih, travnikih in celo na vrtovih in parkih. Prezimijo v listju, v skorji drevesnih debel in površinskih zemeljskih plasteh. Takoj ko se temperatura dvigne, postanejo aktivni, še posebej jim godijo mile zime in vlažen začetek pomladi.

Simptomi in znaki

Bolezen se začne po inkubaciji, ki najpogosteje traja 7 do 14 dni po vbodu klopa. Bolezen poteka dvofazno:

- prvo obdobje bolezni se kaže kot kratka neznačilna vročinska bolezen, ki običajno traja 2 do 4 dni. Vročino spremljajo tudi bolečine v mišicah, utrujenost in glavobol;
- sledi obdobje brez simptomov, ki traja nekaj dni do tri tedne,
- drugo obdobje bolezni se izraža z znaki prizadetosti osrednjega živčevja, ki se kažejo kot visoka vročina s hudim glavobolom, včasih slabostjo in bruhanjem, lahko se pojavita celo nezavest in smrt.

Pri otrocih in mladostnikih ima bolezen običajno lažji potek kot pri odraslih. Kljub temu pa je opisanih tudi nekaj primerov resnega poteka bolezni tudi pri otrocih. Pri starejših bolnikih (posebej starejših od 60 let) se pogosteje pojavlja resen potek bolezni, ki lahko vodi v paralize in večkrat pušča trajne posledice (slabši spomin, motnje ravnotežja, glavobol, motnje govora, slabši sluh, paralize).

V nasprotju z okužbo z borelijami lajmske borelioze, kje se na mestu vboda najpogosteje pojavi značilna kožna sprememba, pa pri okužbi z virusom KME na mestu vboda klopa na koži ni opaziti nobenih sprememb.

Smrtnost pri bolnikih s KME je 0,5 do 2 %.

Preprečevanje KME

KME najučinkoviteje preprečujemo s cepljenjem. Cepljenje je varno in učinkovito. Priporočljivo je, da se cepljenje s prvima dvema odmerkoma opravi v zimskih mesecih z enomesečnim presledkom, da se vzpostavi zaščita pred boleznijo še pred aktivnostjo klopov. Tretji odmerek sledi čez 5 do 12 mesecev, pri otrocih pa 9 do 12 mesecev. Zaradi postopnega upadanja zaščite po osnovnem cepljenju so potrebni poživitveni odmerki, in sicer prvi po 3 letih, nato na vsakih 5 let. Zaradi slabšega imunskega odziva so pri starejših priporočljivi poživitveni odmerki na 3 leta. Kadar je potrebna čim hitrejša zaščita, se lahko uporabijo pospešene sheme cepljenja.

Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu izvajamo v Zdravstvenem domu Kočevje, in sicer po predhodnem naročanju. Žal z redkimi izjemami cepljenja ne krijejo zdravstvene zavarovalnice, zato je za vsak odmerek potrebno plačilo, kajti cepivo je treba plačati proizvajalcu. Ravno zato večkrat pripravimo akcijo cepljenja, kjer poskušamo sami ali v sodelovanju z občino ponuditi še dostopnejše cene, kajti zagotovo je ceneje preprečevati kot zdraviti.

Za cepljenje proti KME se lahko naročite:

- po telefonu na številko 040 556 250 (v ponedeljek, četrtek in petek med 8.00 in 10.00),
- preko e-pošte cepljenje@zdkocevje.si.
- za cepljenje otrok in mladostnikov se obrnite na otroškega dispanzerja na številki 01 893 90 39 ali mail: otroski.dispanzer@zdkocevje.si

Mateja Hüll,
diplomirana medicinska sestra

Zakladi Kočevske

Ljubljanska cesta 5
1330 Kočevje

+386 30 649 900
trgovina@zakladi-kocevske.si
www.zakladi-kocevske.si

Zakladi Kočevske

Kupuj premišljeno in ponovno uporabi, da zmanjšaš količino odpadkov!

Čisto uporabno, čista vest.
Čisto Kočevsko, čista vest.

Čisto uporabno, čista vest.

Nakupuj premišljeno in pomagaj zmanjšati količino odpadkov! Preden se odpraviš po nakupih, premisli, ali stvar sploh potrebuješ. Preden predmet zavržeš, razmisli, ali ga lahko uporabiš na drugačen način. Morda pa bi prišel prav komu drugemu? Prinesi ga v Podstrešn'co na Ljubljanski 5 v Kočevju.

OBČINA KOČEVJE

Komunala Kočevje

Gozdarsko društvo Medved

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Sporno svetovno prvenstvo v Katarju

Tudi najbolj goreči nasprotniki nogometa in tisti, ki niso prav nikakor zainteresirani za dogajanje na zelenici, ne morejo zanikati, da letošnje svetovno prvenstvo ni postreglo z obilo pestrega preigravanja. In to mimo stadionov. V zadnjih tednih, pa tudi že prej, se je v povezavi z dogajanjem v Katarju zvrstilo več spremljevalnih afer. Številni so prav zaradi tega tekmovanje bojkotirali.

Foto: Flickr - U. S. Department of State

Uvodne polemike so se pojavile že ob dejstvu, da se bo 22. svetovno prvenstvo (SP) v tem izjemno priljubljenem športu odvijalo prav v Katarju. Gre namreč za državo, ki je med drugim znana po zatiranju svobode izražanja, svobode tiska in svobode združevanja – prepovedano je ustanavljanje ali včlanjevanje v sindikate – močno prisotna pa je tudi diskriminacija žensk. Katar je še vedno ena izmed tistih držav, v katerih je homoseksualnost kazniva. Situacija je skrb vzbujajoča tudi na področju delavskih pravic. Že februarja lani je britanski Guardian poročal, da je od decembra 2010, ko je Fifa Katarju dodelila organizacijo letošnjega mundiala, na gradbiščih umrlo več kot 6.500 migrantskih delavcev iz azijskih držav – Indije, Pakistana, Bangladeša, Šrilanke in Nepala. Število teh pa naj bi bilo še višje. Številni posamezniki, tudi ljubitelji nogometa, so se zato odločili za bojkot tega prvenstva.

Korupcija

Pičlih deset dni pred začetkom svetovnega prvenstva je Netflixova dokumentarna serija FIFA Uncovered razkrila korupcijo znotraj Fife. V ospredju so (zdaj že nekdanji) predsednik organizacije Sepp Blatter in še nekaj ključnih mož izvršnega odbora (IO) Mednarodne nogometne zveze, ki so za gostiteljico leta 2018 izbrali Rusijo, leta 2022 pa Katar. Gostiteljice letošnjega prvenstva so poleg Katarja želele postati tudi Avstralija, Japonska, Južna Koreja in ZDA. Dva člana odbora sta bila še pred dvojnim izborom zaradi obtožb o prodaji glasu izločena. Od preostalih 22 članov komisije, jih je bilo še 11 kaznovanih z denarno kaznijo, suspendiranjem ali celo sodno preganjanih zaradi korupcije. Preiskava je svoj vrhunec dosegla 27. maja 2015 z racijo in aretacijami nogometnih funkcionarjev v prestižnem hotelu Baur au Lac v Zürichu. Z nepričakovano dodelitvijo prvenstva se sicer že od leta 2016 ukvarjajo francoski pravosodni organi, julija letos pa je švicarsko sodišče Seppa Blatterja, nekdanjega prvega moža Fife, in Michaela Platinija, nekdanjega predsednika Evropske nogometne zveze (UEFA), oprostilo obtožb.

Država, bistveno manjša od Slovenije

Katar je prva država na Bližnjem vzhodu, ki gosti svetovno prvenstvo, in je tudi najmanjša država, ki je kadarkoli gostila svetovno prvenstvo. Z 11.571 kvadratnimi kilometri je celo manjša od Slovenije. Hkrati gre za prvo prvenstvo, ki je kadarkoli potekalo pozimi. Letošnje svetovno prvenstvo naj bi bilo tudi najdražje v zgodovini. Prejšnji izvedbi v Braziliji in Rusiji naj bi skupaj stali 27 milijard evrov, nekateri mediji pa so ocenili, da je organizacija letošnjega prvenstva znašala okoli 200 milijard evrov. Po analizi BBC-ja naj bi bila končna cena najverjetneje še višja. Večji del neposrednih stroškov znaša izgradnja stadionov. V Katarju so povsem na novo zgradili sedem nogometnih objektov, osmi je bil deležen temeljite prenove. Lotili so se tudi izgradnje več kot sto hotelov, podzemne železnice in cestne povezave. In čeprav se končne ocene stroškov razlikujejo, naj bi vse presegale začetnih sto milijard.

Novosti na zelenici in na tribunah

Doslej je na svetovnem prvenstvu veljalo pravilo, da lahko ekipe na eni tekmi naredijo tri menjave in še eno, če se igrajo podaljški. Na turnirju v Katarju pa so imeli reprezentančni selektorji možnost petih menjav. Prav tako je mnoge gledalce presenetilo dejstvo, da so bili sodnikovi podaljški na nekaterih tekmah bistveno daljši kot običajno. Na tekmi med Anglijo in Iranom je bil prvi polčas podaljšan za 14, drugi pa za 13 minut – skoraj toliko, kolikor znašajo podaljški po neodločenem rednem delu tekme. Gre za spremembe, ki so jih je uvedla Fifa. Sodniki zdaj beležijo ves čas, ki je izgubljen za zadeve, kot so zamenjave igralcev, proslavljanje zadetkov, nudenja zdravniške pomoči, izvajanja enajstmetrovk in zaradi intervencij VAR. Statistični izračuni so namreč pokazali, da je vsota aktivnega igralnega časa na svetovnih prvenstvih padala.

Navijače je presenetila tudi odločitev, da v islamskem Katarju na stadionih ne bodo točili alkoholnega piva. Najprej so obljubili nekaj izjem – da bo točenje piva dovoljeno v uradnih navijaških conah in na ter pred stadioni – a je obljuba dva dni pred začetkom padla v vodo. Naposled je Fifa sporočila, da se bodo alkoholne pijače točile samo v navijaških conah, na stadionih pa ne. A tudi v conah, kjer je pivo na voljo, so številni navijači ostali suhih ust. Po poročanju medijev so bile cene precej zasoljene. Pol litra alkoholnega piva naj bi stalo dobrih 13 evrov, število alkoholnih pijač na osebo pa naj bi bilo omejeno – posameznik lahko naroči največ štiri pijače. Po drugi strani pa je Angležinja Ellie Molloson, ambasadorka kampanje HerGameToo, gibanja za boj proti seksizmu v nogometu, dejala, da se navijačice zaradi odsotnosti alkoholnih pijač na stadionih počutijo bolj varne. "Alkohol namreč nekoliko bolj prispeva k sovražnosti, seksističnim vzklikom in spolnemu nadlegovanju. Zdaj je precej več 'zafrkancij', obožujem dobro vzdušje, vse skupaj je drugačno, bolj prijetno, veliko bolj družinsko," je opisala.

So pa v javnosti odjeknili tudi nekateri drugi utrinki tega prvenstva. Ves svet se je tako čudil in občudoval japonske navijače, ki so po vsaki tekmi na stadionu za sabo (in tudi za drugimi) pospravili smeti. Da je to del njihove kulture, so pokazali tudi nogometaši, ki so za seboj pustili tako rekoč kristalno čisto slačilnico. Šlo pa ni tudi brez resnejših konfliktov, kot denimo na tekmi med Švico in Srbijo. Švicarski kapetan kosovskih korenin se je sprl s srbskimi reprezentanti, sporen pa je bil tudi dres, v katerega se je švicarski kapetan oblekel po tekmi, selektor Srbov pa je šokiral z neprimernimi besedami z nacionalističnim nabojem. Disciplinska komisija Fife je zoper Nogometno zvezo Srbije sprožila postopek zaradi več možnih kršitev, Srbijo pa Fifa preiskuje tudi zaradi sporne zastave z zemljevidom, na katerem je Kosovo del Srbije, ki so jo v srbskem taboru izobesili v slačilnici pred tekmo z Brazilijo. V Fifinem disciplinskem postopku so tudi Urugvajci.

Svetovno prvenstvo leta 2026 bodo prvič v zgodovini gostile tri države: ZDA, Mehika in Kanada. Tekme se bodo odvijale v 11 mestih v ZDA (Atlanta, Boston, Dallas, Kansas City, Los Angeles, Miami, Houston, New York/New Jersey, Filadelfija, San Francisco ter Seattle), v Kanadi v Torontu in Vancouvru, v Mehiki pa v v Guadalajari, Ciudadu de Mexicu in Monterreyu. Katar bo leta 2025 gostil svetovno prvenstvo v namiznem tenisu, od naslednjega leta pa bo stalna postaja tudi na svetovnem prvenstvu formule 1.

Neja Jerebičnik

TUI-NA ŽAGAR

Image by hannazasimova on Freepik

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

Zdravilka z licenco Ministrtstva za zdravje za:
- TUI-NA masažo
-Bownovo terapijo

Izvajam tudi:
-Manualno terapijo
-Access bars
-Access counciuness telesne procese
-Kineziotaping
-Ročno in strojno limfno drenažo

NOVO - KRIOLIPOLIZA
PRESTIGE 360
Zmrzne maščobne celice
v podkožju, ki nato odmrejo
in se izločijo iz telesa.

Naročanje na:
031/455-585 Barbara
040/801-929 Danijela

Gimnazijski rituali ob maturi

Zaključek šolanja in opravljeno maturo so dijaki ali študenti, kakor so dijake imenovali do druge svetovne vojne, proslavili s pestro paleto ritualov. Mnoge dijaške šege in navade izvirajo iz življenja študentov na univerzitetni stopnji, ki so bili njihovi vzorniki. Večino teh so poznali in jih še danes tudi kočevski maturanti.

Temeljno izhodišče maturitetnega rituala je smrt razreda ali šole v obliki 'veselega pogreba'. Napoveduje ga duhovita osmrtnica, izobešena na vratih četrtih razredov. Glavne insignije in atribute maturantskih proslavljanj predstavljajo *ključ*, krsta, bandera s šolskimi potrebščinami in enica (cvek). Najpogostejši je ključ, ki se je pojavil v obdobju med prvo in drugo svetovno vojno. Najprej so maturanti ključ tretjim letnikom le predali, ob koncu petdesetih let prejšnjega stoletja pa so ga začeli prodajati. Maturanti pripravijo poseben program, ki je po nepisanem pravilu duhovit in sproščen. S krsto so maturanti že pred drugo svetovno vojno na simbolen način ponazarjali 'smrt šole'. Ob koncu pouka je stala na mrtvaškem odru, ob njej pa prižgane sveče in častna maturantska straža. Ponekod prehaja iz roda v rod, drugje pa jo na vrhuncu maturitetnega rituala zakopljejo, ali zažgejo, ali vržejo v reko. Enica poleg ključa in krste predstavlja najpogostejši element maturantskega slavja. V nasprotju s ključem in krsto jo vedno zažgejo, saj jim je delala največ preglavic. Manj pogosti del maturantskega rituala je *bandera* z raznimi šolskimi potrebščinami in učili. Spominja na ikonografski tip 'mučilnih orodij', ki so dijakom štiri leta grenila življenje.

Skupinska fotografiranja maturantov s profesorji kot del maturantskih ritualov so se uveljavila ob koncu 19. stoletja. Spremljal jih je skoraj obvezen praznični oblačilni videz, ki naj bi poudarjal zrelost maturantov. Najprej so bile to temne obleke – po možnosti frak, na glavi cilinder, zametki brade in brk, ustrezna frizura – in rdeč nagelj na prsih. Tudi dekleta so bila zadnja leta pred drugo svetovno vojno oblečena v temno krilo in belo bluzo. Ob koncu sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so temne obleke zamenjale svečane obleke ali nekonvencionalne kavbojke in majice s šaljivimi napisi. Po vzoru ameriških študentov sta pred približno tremi desetletji razpoznavni znak maturantov postala tunika in štirioglato pokrivalo s cofom.

Maturanti v svečanih oblačilih in z vsemi insignijami ter atributi so najprej naredili obhod po šoli. Ob tem so potrkali na vrata posameznih razredov in med poukom uprizorili določeni del programa. Obiskali so vse prostore na šoli, predvsem pa zbornico s profesorji. Po obhodu so se zbrali pred šolskim vhodom in se pripravili za sprevod po mestu. V večjih mestih so nosili ali vozili ključ, krsto, šolske potrebščine in obiskali določene predele mesta. Vmes so prepevali maturantsko himno in se fotografirali, včasih pa zavili tudi v kak lokal.

Kočevski maturanti s ključem in litanijami, 1958 • ***Foto: zasebna last, Elizabeta Boldan***

Maturantski ritual s krsto na Karlovem mostu, 1962 • ***Foto: Peter Šobar***

Kočevski maturanti v svečanih temnih oblačilih in s cilindri na glavi, 1967
Foto: Mitja Hribar

Abiturienti kočevske gimnazije na ladji proti Pelješcu, 1961 • ***Foto: PMK***

Valeta, slovesna večerja maturantov, njihovih profesorjev in staršev po opravljeni maturi in podelitvi spričeval, se je pojavila v 19. stoletju. Na njej so se dijaki poslovili od svojih profesorjev in šole. V dobrem desetletju po drugi svetovni vojni je še obdržala svoj pomen in šarm. Predstavljala je eno izmed znamenj zrelosti, saj so dijaki z dovoljenjem staršem lahko prekoračili *hórolegális*. Danes je valeta usmerjena predvsem v ples in sproščeno zabavo, organizirajo pa jo že pred koncem šole in maturitetnimi izpiti.

Spominsko maturitetno listino je kmalu po drugi svetovni vojni izdala Državna založba Slovenije, ki jo je prejel vsak maturant. Vsebovala je himno *Gaudeamus igitur* v latinskem in slovenskem jeziku, notni zapis pesmi ter razpredelnico za vpise profesorjev in sošolcev ter njihove avtograme. Od konca prejšnjega stoletja se listina več ne podeljuje.

Maturitetna himna je pravzaprav študentska pesem v latinščini, ki izvira iz srednjeveške spokorniške pesmi iz leta 1267. Današnjo obliko ji je dal nemški teolog Christian Kindleben (1748–1785) pod naslovom De *brevitatevitae* (O kratkosti življenja), bolj znana pa je po svojem prvem verzu *Gaudeamus igitur* (Veselimo torej se). Njena melodija je nastala že leta 1717, v Sloveniji in nekaterih drugih državah se pojeta samo prva in četrta kitica. Drugo stalno glasbeno vsebino maturantskih ritualov predstavljajo litanije, ki so jih prepevali do konca sedemdesetih let prejšnjega stoletja.

Značilen pojav obdobja po drugi svetovni vojni je maturitetni izlet. V šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so prevladovali izleti po bivši Jugoslaviji, v Grčijo in Španijo. Sprva so ga organizirali po končani maturi, v novejšem času pa že na začetku četrtega letnika. Pogosto ima predvsem sproščujoč in zabaven značaj.

Več o gimnazijskih ritualih lahko izvesti na razstavi *150 let Gimnazije Kočevje. 1872–2022* in v spremljajočem zborniku.

Ivan Kordiš,
Pokrajinski muzej Kočevje

Hudetova hiša na Reški cesti

Mimo nekaterih hiš vsakodnevno hodimo oziroma se vozimo, pa jih le redko zares vidimo. Na Reški cesti je očem skrita Hudetova hiša, ki s svojim videzom močno odstopa od svoje okolice. Na fotografijah, ki datirajo v čas ob koncu druge svetovne vojne, jo obkrožajo predvsem polja. Okoliške stavbe so nastale šele veliko pozneje, Hudetovi hiši je dolgo družbo delala le Frančiškova kapelica v neposredni bližini. Vseeno pa je zanimivo, kako blizu sta bili stavbi zgrajeni.

Družina še vedno hrani kopijo prispevka iz neznanega časopisa, kjer sta bili oznanjeni gradnja in pridnost njenega graditelja. Takole so zapisali: "Zgled vztrajne podjetnosti je g. Fr. Hude, nadoficijal v p. iz Kočevja, ki si je zadnji 2 leti sam zgradil tole hišo, tudi opeko in vse ostrešje je izdelal sam; sedaj izdeluje še mizarska dela."

O Franu oziroma Francu Hudetu ni veliko podatkov. Na vhodnem portalu hiše je letnica 1927, graditi pa jo je začel leta 1924. Hude je bil takrat že nadoficijal na okrajnem sodišču v Kočevju. Zasledimo ga tudi v Adresarju za Kranjsko iz leta 1912, ko sta bila na cesarsko kraljevem okrajnem sodišču v Kočevju kanclista Fran Voršič in Fran Hude. Kanclist je bil nižji uradnik od nadoficijala, torej je Hude v teh letih napredoval.

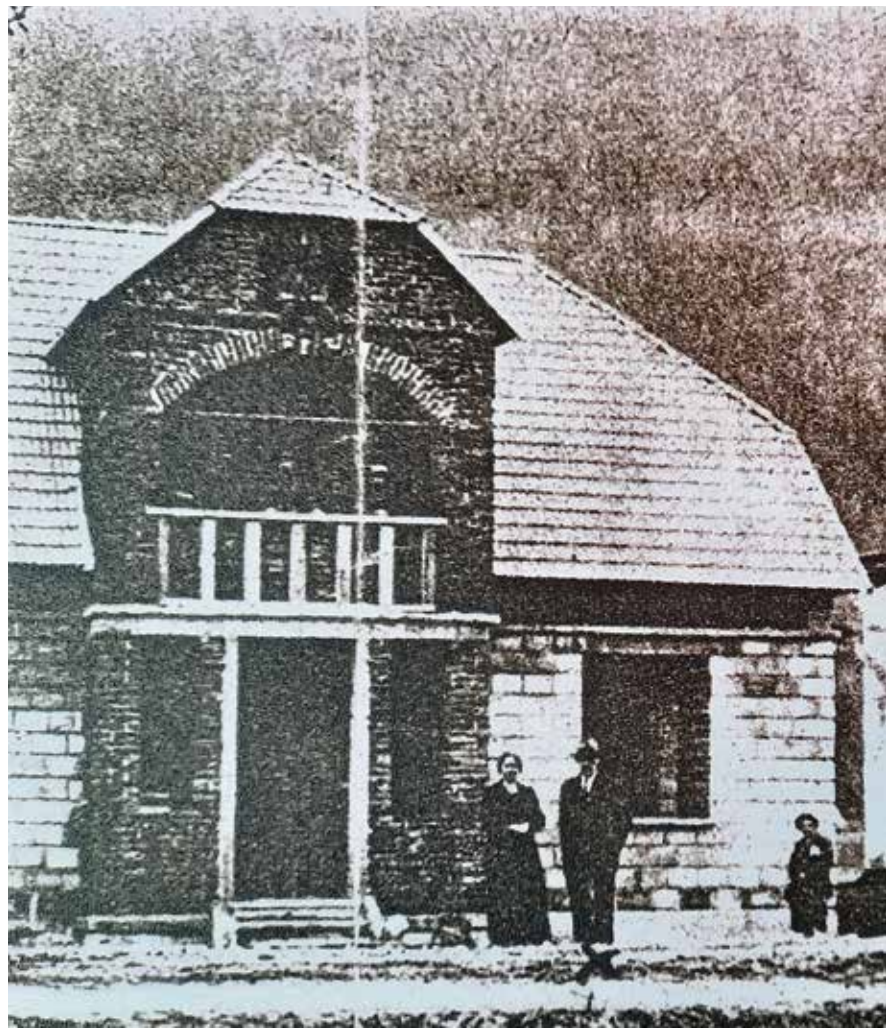

Fotografija Hudetove hiše iz časa gradnje, gradnje, objavljena v Ilustriranem Slovencu, 12. 12. 1926, reprodukcija zasebna last.

Imel je kar številčno družino, za katero je sam zgradil družinsko hišo. Gradnja je bila kakovostna, o čemer pričajo njegovi potomci. Nasledil ga je namreč sin Vinko in njega vnuk Vinko. Zdaj tu biva že Francetov pravnuk Andrej z družino. Hiša je delno grajena iz kamna, ki ga je graditelj klesal sam. Ostrešje je še prvotno, samo strešna kritina je zamenjana. Hiša je medetažna – ima kar sedem nivojev od kleti do sobe na podstrešju. Prvotno so jo ogrevali z drvmi – različne peči so bile razporejene po prostorih, zgrajena pa sta bila dva dimnika. O dobri kakovosti vgrajenih materialov priča tudi to, da so v prostorih še prvotni leseni podi. Prav tako so originalna tudi vhodna vrata. Ob menjavi oken so odkrili tudi prvotno izolacijo, sicer pa je fasada samo osvežena z novo barvo – prvotno je bila hiša siva.

Za podatke se zahvaljujem Andreju Hudetu.

Vesna Jerbič Perko

Slavnostna podelitev certifikatov O, KOČEVSKO!

V četrtek, 24. novembra, je v Kulturnem centru Kočevje potekala slavnostna podelitev certifikatov O, KOČEVSKO! ki smo jih podelili 26 lokalnim ponudnikom za njihove izjemne in kakovostne kulinarične presežke, pridelke, predelke in rokodelske izdelke.

O, KOČEVSKO! je kolektivna blagovna znamka destinacije Kočevsko, ki pod svojim okriljem združuje najkakovostnejšo lokalno ponudbo na področju kulinarike, pridelkov, predelkov in rokodelskih izdelkov.

Izbor prve generacije izdelkov, pridelkov in jedi je s to podelitvijo še uradno postal del velike družine O, KOČEVSKO! s skupno obljubo kakovosti. Na slavnostni podelitvi je po uvodnem nagovoru direktorice Zavoda Kočevsko Vesne Malnar Memedovič sledila kratka predstavitev blagovne znamke O, KOČEVSKO! ter njene uporabe pri ponudnikih, ki jo je pripravil Jože Šulman, direktor agencije Innovatif, ki je bila ena od agencij, s katero smo znamko razvijali. Pri razvoju smo sodelovali tudi z agencijo NeaCulpa, ki sta jo na

Prejemniki certifikata kakovosti kolektivne blagovne znamke O, KOČEVSKO!
Foto: Žiga Marin

predstavitvi zastopali direktorica Neja Petek ter direktorica razvoja Petra Goneli, v svojih predstavitvah pa sta največ pozornosti namenili opisu ozadja pri razvoju te kolektivne blagovne znamke. Seznanili smo se s komisijami, ki so sodelovale pri izboru in ocenjevanju jedi, pridelkov, predelkov ter rokodelskih izdelkov. Vsekakor pa projekt ne bi uspel brez odličnega sodelovanja lokalnih ponudnikov, ki so se že v prvem letu certificiranja tako številčno odzvali.

Po predstavitvah je sledila podelitev certifikatov, ki so jih poleg suverene voditeljice Bernarde Žarn prejemnikom podelili Vesna Malnar Memedovič, direktorica Zavoda Kočevsko, in Nevenka Klun, vodja oddelka za turizem v Zavodu Kočevsko.

O, KAKO DIŠI! - na področju kulinarike so certifikate prejeli: Gostišče Tri Zvezde, Lovski dom Pr' Slavcu, Sarine dobrote in Slaščičarna medo.

O, KAKO DOBRO! - za pridelke in predelke so certifikate prejeli: Luka, d. o. o., Društvo Herbs, GOOD4DOGS, Zavod Nesseltal, Pivovarna MATT, Pr' Poloni in Juriju, Shumaxchillies, Nasadi Kočevske, Ekološka kmetija Kocjančič, Ekološka kmetija, sirarna in turizem Konda, Čebelarstvo Stanislav Knežič, Združenje Kočevski med ter Čebelarstvo Ma-Ja.

O, KAKO LEPO! - za rokodelske izdelke so certifikate prejeli: Ančka rada kvačka, Janko Marinč, ARS Naturae – Petra Draškovič Pelc, Viktor Kobola, Anton Poje, Društvo Herbs, Zavod Embryo, Anže Kobola ter Martina Osmak.

Po podelitvi certifikatov je sledilo še druženje ob pogostitvi, ki so jo pripravili v Gostišču Tri Zvezde, in sladkanje z majhnimi verzijami nagrajenih gozdno-skutnih pit Sarinih dobrot in Slaščičarne medo ter ogled in občudovanje razstavljenih nagrajenih izdelkov družine O, KOČEVSKO!, ob katerih so lahko obiskovalci poiskali navdih za naslednjo generacijo podelitve certifikatov.

V decembrskem času lahko izdelke, nagrajene s certifikatom O, KOČEVSKO!, poiščete v TIC-ih destinacije Kočevsko (TIC Železniška postaja Kočevje, TIC Hostel Bearlog, TIC Jezero in TIC Kočevska Reka) ter morda ravno med njimi najdete idejo za lokalno darilo, ki bo obdarovancu prinesla kanček Kočevskega.

Nadija Kolmanič

Prižig prazničnih luči v Kočevju obiskala množica obiskovalcev

Po prižigu lučk je otroke s svojim prihodom razveselil in posladkal še Miklavž.
Foto: Nika Stefanišin

Tudi letos so na predvečer Miklavža, v ponedeljek, 5. decembra, praznične luči osvetlile mestne ulice Kočevja ter letošnje prizorišče dogajanja Veselega decembra. S tem se je tudi Kočevje tradicionalno malo po 17. uri pridružilo številnim mestom po Sloveniji, kjer praznične luči že gorijo. Do prižiga luči smo odštevali skupaj z direktorico občinske uprave Občine Kočevje Lili Štefanič, nato pa je na prizorišču velikega odra ob Srednji šoli Kočevje nastopil čas za otroško glasbeno predstavo Snežna vila. Po prižigu lučk in animaciji je nastopil še drugi najbolj pričakovan trenutek – klicanje Miklavža in prihod prvega decembrskega dobrega moža, ki je otroke in njihove starše ob prihodu pozdravil in najmlajše tudi obdaroval z majhno sladko pozornostjo.

Del ponudbe v prazničnih hišicah so bili tudi tokrat okusni prigrizki, s cimetom začinjena kuhanček in topel čaj ter številne druge dobrote, stojnice ponudnikov zimsko obarvane kulinarične tržnice pa boste lahko obiskali tudi na preostalih dogodkih Veselega decembra na prizorišču ob velikem odru pri Srednji šoli Kočevje.

Decembrsko dogajanje v Kočevju se bo nadaljevalo s pestrim glasbenim dogajanjem v preostanku meseca decembra, ko bodo na mestni ploščadi nastopili še: UMPlugged (20. 12.), HAMO & Tribute2Love (23. 12.), Pulcija in Bennt (27. 12.), Modrijani (28. 12.) ter Rock Partyzani (30. 12.).

Na zadnjo noč v letu bomo pripravili otroško silvestrovanje z Romano Krajnčan, ki se bo odvijalo od 12. ure dalje, zvečer od 21. ure pa bo sledil še žur za odrasle in odštevanje do novega leta s KočevSKA orkestra in Inšpektorji.

Vabljeni, da skupaj z nami doživite decembrski utrip v praznično obarvanem Skrivnostnem gozdu Slovenije!

Nadija Kolmanič

Sitomat
Velika izbira promocijskega tekstila
Kakovostno vezenje in tisk po vaši izbiri
Tisk na skodelice po vaših željah.
Štampiljke v različnih velikostih, oblikah in barvah.
Več informacij na 041 639 088 ali
www.sitomat.si
SITOMAT d.o.o., Breg pri Kočevju 9, 1332 Stara Cerkev

TPV AVTO **07 39 18 114**

TPV AVTO **07 39 18 114**

Kako pametno nakupovati prek spleta?

Spletno nakupovanje, ki je postalo še nekoliko bolj priljubljeno med epidemijo, je v Sloveniji ponovno v porastu. To ne preseneča, saj spletni nakupi kupcem omogočajo večjo izbiro in boljše ugodnosti, hkrati pa je nakupovanje prek spleta priročno in hitro. Raziskava o spletni trgovini za leto 2022 kaže, da to izvira predvsem iz povečanja pogostosti tovrstnih nakupov ter vedno večje ponudbe. Kdo se najpogosteje odloča za spletne nakupe in kaj najpogosteje naročamo Slovenci in Slovenke?

Raziskavo sta izvedla podjetje Valicon in platforma na primerjalno spletno nakupovanje Ceneje.si, v njej pa je sodelovalo 1976 potrošnikov. Ugotavljajo, da kar 76 odstotkov vprašanih redno nakupuje v spletnih trgovinah. V letu 2022 pa je bilo 80 odstotkov tistih, ki so že kupili izdelek prek spleta. Za primerjavo, leta 2017 je bilo teh le 57 odstotkov, leta 2018 63 odstotkov, leta 2020 72 odstotkov in leta 2021 79 odstotkov. Med spletnimi kupci je največ starejših od 45 let. Pri Slovencih so motivi za spletne nakupe različni, kažejo podatki Statističnega urada. 82 odstotkov kupcev je odgovorila, da so s tem prihranili čas, 56 odstotkov pa jih je prihranilo denar. Tistih, ki navajajo, da so na ta način kupili izdelke, ki jih pri nas no mogoče dobiti, je 35 odstotkov.

Zveza potrošnikov Slovenije ugotavlja, da največ denarja zapravimo takrat, ko nimamo načrta in kupujemo brezglavo, brez omejitev in beleženja. Zato svetujejo, naj si potrošniki pripravijo načrt, ki bo vseboval seznam obdarovancev in daril, hkrati pa naj določijo znesek, ki ga nameravajo nameniti za vsa darila skupaj ter za vsakega posebej. Opozarjajo tudi na varnost plačil. Predlagajo nakupovanje prek preverjenih spletnih mest ter pazljivost pri vpisovanju osebnih podatkov in podatkov o plačilnih karticah, saj je na spletu veliko goljufij. Kupce pa opozarjajo tudi na to, da so preveč ugodne ponudbe običajno prevare. Izognete se jim lahko tako, da preverite, ali ima spletna trgovina objavljen kontakt, kako je videti spletna stran in ali že obstajajo povratne informacije prejšnjih kupcev.

Foto: Pexels.com

Obstaja pa tudi nekaj trikov pri spletnih nakupih. Najboljšo ceno najdete tako, na spletu poiščete znamko in ime izdelka ter na različnih mestih preverite cene, ali pa primerjate ponudbe na eni izmed temu namenjenih strani. Pred nakupom oblačil je smiselno pokukati v omaro in preveriti, ali lahko želeni kos kombinirate z vsaj dvema drugima izdelkoma v njej. Sicer pa je z nakupom običajno vredno počakati in izdelek nekaj časa pustiti v nakupovalni košarici. Nekatere trgovine namreč v tem primeru skušajo kupce prepričati o nakupu in ponudijo kodo za popust. Vsekakor pa ta taktika ni smotrna, če gre za zadnji kos po res znižani ceni.

Neja Jerebičnik

SEAT

Prepusti se ji.

Pred vami so nova doživetja. Za začetek **obiščite Joras center** in spoznajte vsestransko zmogljivost nove SEAT Arone, ki vam poleg navdihujočega dizajna in najsodobnejše tehnologije prinaša tudi prihranek **do 1.800 €**[1] in kasko **za 1 €/mesec**[2].

Nova **SEAT Arona**

Povprečna poraba goriva 6,2 – 5,3 l/100 km, povprečne emisije CO_2 140 - 103 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6 DG. Emisije NOx: 0,0431 – 0,0218 g/km. Emisije trdih delcev: 0,00030 – 0,00014 g/km. Število delcev: 0,00114 x 10^{11} - 0,00003 x 10^{11}. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov. [1/2]Več na www.seat.si in www.porscheleasing.si.

JORAS CENTER d.o.o., Ob železnici 7, 1310 Ribnica, T: 01 836 90 40

joras-center.si

AVTOHIŠA VRTIN

Črnomelj www.vrtin.si

Avtohiša Vrtin
Kočevje 21
8340 Črnomelj

- +386 (0)7 35 66 101
- info@vrtin.si
- 041 782 167 Matic

NA ZALOGI PREKO 50 RABLJENIH VOZIL Z GARANCIJO

PRODAJA IN SERVISIRANJE VOZIL

KAROSERIJSKA POPRAVILA

SERVISIRANJE VSEH ZNAMK VOZIL

QUICK CHECK CENITVE POŠKODOVANIH VOZIL

UVOZ VOZIL PO NAROČILU

ZA VAS POSKRBI **MATIC OBRANOVIČ**, KI VAŠE VOZILO ODPELJE IN PRIPELJE BREZ DOPLAČILA

AVTOHIŠA VRTIN D.O.O.

Kočevje 21, 8340 Črnomelj
tel: 07 35 66 101, mob: 040 454 020

SAMO 39 KM IZ KOČEVJA

Toliko novih priložnosti

Skoraj polovica vseh vključenih v pol leta trajajočem programu Socialne aktivacije je naredilo velik korak naprej. Nekateri so se zaposlili, nekateri pa vključili v nadaljnje izobraževanje.

Po končanem programu so udeleženci pogosto poročali o boljši samopodobi, ki je pomemben temelj za nadaljnje korake v življenju. Ena od udeleženk je svojo izkušnjo opisala takole: "V programu sem se počutila dobro, imela sem možnost sodelovanja, izražanja in pridobivanja novih znanj. Udeležba se mi je zdela koristna. Z vidika osebnega napredka sem pridobila veliko, rekla bi predvsem psihično in fizično pripravo na delo ter izboljšanje svoje samopodobe. Pridobila sem veščine sproščanja, skupinskega dela, krepila ustvarjalnost, delo na računalniku, komunikacijo z nadrejenimi, strankami ter pridobila druge koristne informacije."

Izvajanje projekta Socialne aktivacije se je izkazalo kot dobra podpora udeležencem na novi življenjski poti, bodisi pri vključitvi v izobraževanje oz. zaposlitev bodisi pri dvigu njihove samopodobe.

Na Podjetniškem inkubatorju Kočevje smo to jesen zaključili z izvajanjem programa Aktivni za prihodnost – projekt Socialne aktivacije na Kočevskem. Tri leta trajajoč projekt, kjer so udeleženci krepili različna znanja, veščine in moči za lažje soočanje z izzivi na trgu dela ali v osebnem življenju, je obsegal pet polletnih programov in zaobjel 75 udeleženih brezposelnih oseb.

Cilji, pričakovanja in zmožnosti vsakega posameznika so ob vključitvi različni, kar je tvorilo svojevrstne izzive in lepoto sodelovanja v medsebojni različnosti. Nekateri udeleženci so si za končni cilj ob izhodu iz programa zastavili zaposlitev ali vključitev v eno izmed oblik aktivne politike zaposlovanja. Nekateri pa so si želeli bolje spoznati svoja interesna področja in se vključiti v želeno obliko izobraževanja. Spet drugi so si želeli pridobiti nova znanja in veščine, s katerimi bi podkrepili dosedanje izkušnje in se lažje potegovali za prosta delovna mesta. Med udeleženci pa so bili tudi takšni, ki so si prizadevali po različnih življenjskih izkušnjah okrepiti sebe in svojo moč za soočanje z vsakodnevnimi izzivi in rutino, ki jo od posameznika zahteva delovno ali življenjsko okolje.

Foto: arhiv LU Kočevje

Program socialne aktivacije je zajemal skupinske aktivnosti in individualna svetovanja. V skupinskem delu so udeleženci med seboj sodelovali pri organiziranih delavnicah in predavanjih, kjer so pridobivali različne uporabne informacije. V prvem mesecu druženja so bile te pretežno obarvane z vsebinami za krepitev samopodobe in medsebojnega spoznavanja. V naslednjih štirih mesecih so sledile delavnice pridobivanja uporabnih informacij in znanj, kot so predstavitev delodajalcev in predstavnikov različnih organizacij ter ustvarjalne, računalniške in druge vsebine. Udeleženci so skozi daljši usmerjen projekt ustvarjali skupni izdelek s področja lesnega obdelovanja, multimedije, šivanja in samooskrbe. Skoraj polovica udeležencev pa se je odločila za pridobivanje delovnih izkušenj v podjetjih oz. različnih organizacijah, s katerimi smo sklenili dogovor o sodelovanju. Ob tem se jim za pripravljenost in sodelovanje še enkrat lepo zahvaljujemo, kajti bili so pomemben del, ob katerih se je marsikdo ponovno počutil vrednega in koristnega. Ob koncu vsakega programa pa smo se osredotočili še na aktivnosti za podporo pri iskanju nadaljnjih vključitev (npr. pregled prostih delovnih mest in možnih izobraževanj, priprave življenjepisov, predstavitve oblik aktivne politike zaposlovanja, prijave na delovna mesta). Tudi številke so zgovorne, 44 % vseh udeleženih se je po končanem programu zaposlilo ali pa so se odločili za vključitev v dodatno izobraževanje oz. dokončanje šolanja. S tem so izboljšali kakovost svojega življenja. Projekt sta sofinancirala ESS in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, namenjen pa je bil vsem, ki so potrebovali podporo in opolnomočenje za približevanje trgu dela.

M. P.

Robotkar 1. stopnje

Septembra nam je učitelj ene od kočevskih osnovnih šol potožil: "Letos imamo tolikšen vpis na krožek robotike, da nimamo več dovolj učnih kompletov." Sladki problemi, ki pa jih je mogoče rešiti. Sistematični pristop k aktivnemu učenju robotike zadnjih let za generacije od prvega razreda dalje očitno daje rezultate.

To jesen je v treh kočevskih osnovnih šolah kar 144 učencev uspešno zaključilo 5-tedenski tečaj robotike z uporabo LEGO We.Do. Gre za pristop, da to ni izbirni predmet ali krožek, temveč mentorji robotkanja iz inkubatorja pridejo v razred med rednim poukom ter interaktivno poučujejo robotiko za vse - za celotno generacijo četrtošolcev.

Ta sistemski pristop je prepoznala Evropska komisija že leta 2019, ko je povabila Podjetniški inkubator Kočevje kot enega izmed desetih primerov najboljše prakse uvajanja znanj robotike v osnovne šole. V letih 2020 in 2021 je bilo nekoliko zaradi epidemioloških razmer težje načrtovati in izvajati tovrstne aktivnosti po šolah, letos pa gre spet vse po planu.

Foto: arhiv Podjetniškega inkubatorja Kočevje

"V 4. in 5. razredu so punce enako zainteresirane za programiranje robotov kot fantje. V veliko primerih so celo boljše pri reševanju izzivov in pisanju programov," pove Adem Ibrahimović, mentor robotkanja na Podjetniškem inkubatorju Kočevje. "V višjih razredih pa opažamo, da so punce manj zainteresirane, da bi sploh poskusile, če do takrat še niso imele izkušnje z robotiko." Stereotipe, povezane s spolom in poklici ter s tem izgubo potencialov ljudi, lahko naslovimo s tem, da omogočimo mladim več neposrednih izkušenj različnih znanj in poklicev skozi celotno šolanje.

Poleg robotkanja v popoldanskih urah ali ob koncu tedna na inkubatorju organizirajo tudi tečaje programiranja igric, vezij Arduino, LEGO Spike robotike, risanja portretov, kmalu pa bodo spet začeli izvajati 3D tečaje Rhino, Solidworks in druge zanimive vsebine.

Načrt Podjetniškega inkubatorja Kočevje je, da v okviru Kariernega centra za mlade Kočevje v bližnji prihodnosti vzpostavijo demonstracijski center učenja avtomatizacije in programiranja industrijskih robotov. Mogoče pa bomo ob nadaljnjih investicijah Yaskawe resnično postali eden od centrov robotike v tem delu Evrope.

Marko Stijepić

Najboljši na natečaju ob 140-/150-letnici GSŠK

Šolska leta nas vse, če to hočemo ali ne, zaznamujejo. Največkrat je vse na pravem mestu, ne le učenje in delo, tudi spontanost in zabava, včasih pa tudi ne. Šola je odskočna deska za prihodnost, za študij, delo, odprtje lastnega podjetja, v nas ohranja ali prebuja občutek za lepo. Na Gimnaziji in srednji šoli Kočevje smo v prazničnem letu želeli, da mladi o vsem tem razmišljajo in ustvarjajo, zato smo septembra razpisali natečaj Leta, ki ti dajo zaleta.

Literarna, likovna in fotografska dela, ki so prispela do 14. 10., je pregledala komisija v sestavi Ivanke Ciglič, Nine Papež in Janka Marinča ter po tehtnem premisleku izbrale najboljše tri v treh kategorijah: učenci tretjega triletja osnovnih šol v našem šolskem okolišu (1. kategorija), dijaki GSŠK iz dvo- in triletnih programov (2. kategorija) in dijaki GSŠK iz štiriletnih programov (3. kategorija).

Nagrajenci natečaja "Leta, ki ti dajo zaleta" • *Foto: arhiv GSŠK*

V četrtek, 17. novembra, smo na večerni prireditvi v srednji šoli razglasili rezultate natečaja. Živžav se je začel že uro pred slovesnostjo, saj smo imeli generalko, kmalu pa so začeli prihajati nagrajenci, njihovi starši in mentorji ter drugi obiskovalci. Na prireditvi, ki jo je vodila dijakinja Alja Lisac, sta uvodnemu nagovoru ravnatelja Tomaža Markoviča sledila predstavitev natečaja in nagrajenih del - odlomke so brali Ana Marija Petrović, Žiga Šterk in Anesa Avdić - ter podelitev nagrad.

Najboljše osnovnošolske fotografinje so Lana Poje Mihelič (Ribnica), Lara Vidmar Poje (Stara Cerkev) in Aiša Kersnič (Ribnica); v 2. kategoriji so na prvih treh mestih Ema Bito, Teo Porenta in Almedin Mustafić, v 3. pa Neja Kozina, Tim Mihelič in Meta Lončarevič.

Med literarnimi ustvarjalkami iz 1. kategorije so na prvih treh mestih Špela Kure, Klara Remic in Ira Avstelj, posebno nagrado si je prislužila Maša Božič (vse iz Kočevja); v 2. kategoriji so bili najboljši Jan Rifelj, Andrej Zakrajšek in Mark Krajc, v 3. pa Ema Štupica, Ula Robida in Kian Eržen.

Najboljša likovna dela so ustvarili osnovnošolci Mohammad Abdul Rehaman Shaik (Kočevje), Sara Đurić (Kočevje) in Špela Debeljak (Stara Cerkev), v 2. kategoriji Enej Jurkovič, Gašper Tomažin in Nejc Šelih, v 3. pa Lana Pečnik, Nejc Strniša in Ajša Delić.

Prireditev, ki sta jo glasbeno obarvala dijaka Žan Grm in Erik Vidic, se je zaključila z ogledom razstave najboljših del in živahnim klepetom.

Na GSŠK smo hvaležni vsem učencem in dijakom, ki ste s svojimi prispevki zaokrožili praznovanje naše visoke obletnice, ter mentorjem, ki ste jih spodbujali in jim pomagali. Vsem nagrajencem in drugim sodelujočim želimo, da tvorno sooblikujete svojo prihodnost in ohranite ustvarjalnost.

Vanja Novak

Jesen v glasbeni šoli

Glasbeno šolsko leto smo učitelji začeli že konec avgusta, in sicer s strokovno ekskurzijo v Slovenj Gradec. Ogledali smo si njihovo novo šolo, ki je v samem središču mesta. Učilnice so v skladu z najnovejšimi akustičnimi in učnimi standardi ter sledijo sodobnim zahtevam poučevanja individualnega in skupinskega pouka. Prilagojene so željam učiteljev, saj je še kako pomembno, da se učitelji in učenci pri pouku počutijo kar najbolje.

Po prijetnem druženju s kolegi iz slovenjegraške glasbene šole smo se sprehodili do domače hiše, zdaj muzeja, najpomembnejšega koroškega skladatelja Huga Wolfa. Strokovno vodenje, pospremljeno z vrsto zgodb in s podrobnostmi iz skladateljevega nemirnega in z razočaranji nasičenega življenja, nam je njegovo ustvarjanje še bolj približalo.

Popoldne smo se zapeljali do cerkvice sv. Jurija iz 12. stol. Kustosinja nas je seznanila z njeno zgodovino od nastanka pa do današnjih dni, ko so njeno prvotno sakralno namembnost razširili še v kraj za prefinjene glasbene dogodke za glasbene sladokusce. Tudi mi smo bili deležni delčka tega vzdušja. Slovenjegradčan Valentin Rogina, še čisto svež diplomant visoke šole za glasbo v Celovcu, je s svojim violončelom občuteno zaigral Bachovo Sarabando. Samo za nas. Violončelo je zapel v vsej svoji zvokovni širini in ni zapolnil le akustično odličnega prostora, ampak se je dotaknil tudi naše notranjosti. Nepozabno.

Pestro dogajanje pa je tudi v glasbeni šoli. Od začetka šolskega leta smo imeli že 23 nastopov, tako razrednih kot internih in javnih. V petek, 11. novembra 2022, je imel v dvorani glasbene šole koncert kitarist domačin Tim Jurkovič. Tim je po zaključku šolanja na naši glasbeni šoli nadaljeval šolanje na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Leta 2018 je uspešno opravil sprejemne izpite za dunajsko Univerzo za glasbo in upodabljajočo umetnost,

Tim Jurkovič • *Foto: Bojan Oražem*

kjer je letos tudi uspešno zaključil študij. Uspešen je bil na številnih tekmovanjih, državnih in mednarodnih, in je dobitnik prestižnih nagrad. Aktivno je sodeloval na več poletnih šolah in mojstrskih tečajih pri odličnih mednarodno priznanih profesorjih. Spisek je res dolg in presega nam odmerjen prostor. Naj omenim le Škerjančevo nagrado Konservatorija za glasbo in balet, bil pa je tudi štipendist Ministrstva za kulturo. Za nas pa je najpomembnejše, da se Tim vrača v domači kraj. Svoje veliko znanje in ljubezen do kitare želi prenašati na mlade v Kočevju. Ustanovil je društvo z namenom prirejanja različnih glasbenih dogodkov in z željo približati odlično resno glasbo vsem Kočevcem. Njegov koncert je prvi v tem ciklu. Januarja bo sledil koncert klasične harmonike in marca koncert klavirja.

Glasbena šola, v kateri je odraščal, mu bo z veseljem stala ob strani.

Bojan Oražem

Kako dobro je, da te imamo, december!

Verjetno se vsi strinjamo, da je december znanilec veselja, skupnih praznikov ob ljudeh, ki nam največ pomenijo, toplih volnenih šalov, kap in rokavic. Zanimivo, kako tisto magično število 12, ki zamenja 11, pozitivno vpliva na nas in kako z navdušenjem pričakujemo prihod treh dobrih mož. Kako pak, saj nam prinašajo darila! Pa vendar bi bil že skrajni čas, da je obdarovanje racionalno, predvsem z vidika ohranjanja našega planeta. Za zastrupljanje naše Zemlje smo največji krivci potrošniki. Zapomnimo si, za zdaj še ni planeta B …

Mesec december je na naši šoli vedno poln dogajanj. Učenci so bili kljub ocenjevanju židane volje. Po zgornjem hodniku je mamljivo dišalo iz gospodinjske učilnice, kamor smo za vonjem firbcali učenci in učitelji ter se komaj brzdali, da ne bi kakšen piškot končal v naših želodcih. Učilnice, avla in hodniki so polepšani z okraski, smrečicami ter izdelki, ki so jih učenci pripravili za šolski bazar. Zanimivo je bilo druženje vseh štirih lokalnih šol ob zvokih dveh najbolj priljubljenih glasbenih bratov in z njima peti pesem Lučke v novoletnem

Foto: Jasmina Arko

ambientu zunaj pod nebom. Naši učenci so 20. 12. pred šolo pripravili kratek program nastopajočih ter na ogled in za polnjenje mošnjička šolskega sklada postavili svoje ročno izdelane novoletne izdelke. Zadnji dan pouka tega leta nas je z risanko in filmom gostil Kulturni center Kočevje.

Učenci razrednega pouka so si v ljubljanskem lutkovnem gledališču ogledali predstavo o mravljicah, nagrajenke Prešernovega sklada Anje Štefan. Z njeno mislijo, ki jih podajajo mravljice v kratkih zgodbicah, bom zaključila ta članek.

Če znamo biti skupaj,
kar samo se zgodi,
da v nas je več veselja,
poguma in moči.

Pa srečno, zdravo in uspešno leto!

Jasmina Arko

Medvedek Beri na obisku

Branje otroku od njegovih zgodnjih let spodbuja čustveni, jezikovni in intelektualni razvoj. Ta je najbolj intenziven v predšolskem obdobju, zato je pomembno, da takrat namenimo pozornost spodbujanju otrokove govorne komunikacije in razvijanju njegovega besednega zaklada. Otrok se s prvo slikanico sreča v okviru svoje družine. Skupno branje s starši mu pričara veselje in zadovoljstvo. Ob branju se prelevi v domišljijske like, potuje v čudežne svetove in usvaja nova znanja.

Letos smo Medvedki v sodelovanju s Knjižnico Kočevje pripravili bralni nahrbtnik s knjigami različnih vsebin. Nahrbtnik potuje z otrokom domov, kjer si izbere knjigo in jo prebere skupaj s starši. V priložen zvezek nariše, kar se mu je iz knjige najbolj vtisnilo v spomin. Vsebino knjige predstavi svojim prijateljem v vrtcu. Na takšen način želimo spodbuditi skupno branje staršev in otrok.

S skupino Medvedki smo se letos prvič priključili projektu Knjižnice Kočevje Dogodivščine medvedka Berija. Projekt je namenjen tako predšolskim otrokom kot tudi prvošolčkom. Vsak mesec odnesemo izdelke, ki smo jih ustvarili na temo poklica, v knjižnico.

Da bo spoznavanje poklicev še bolj zabavno in zanimivo, smo v svojo skupino povabili medvedka Berija. Nekaj novembrskih dni je preživel z nami in postal naš vzgojitelj. Že ob prihodu je zaslišal otroški smeh iz igralnic, čisto na koncu hodnika pa je na vratih prebral napis skupina Medvedki. Ob prihodu v igralnico je pričakoval, da bodo v njej pravi medvedki

Foto: arhiv Vrtca Kočevje

in presenečen ugotovil, da so ga že pričakovali otroci. Kot se spodobi, se je Beri predstavil otrokom in jih vprašal po imenih. Skupaj z otroki je spoznaval poklic čebelarja, se naučil pesmico o čebelah in poskusil slasten med. Otrokom je pripravil pravi športni poligon, kjer si je tudi sam razmigal medvedje tace.

Beri je še prav posebej užival na potepu po mestu. Smrček ga je odpeljal proti trgovini, kjer so ga vabili medeni izdelki, pozdravil pa je tudi svojega prijatelja – velikega lesenega medveda na mestni ploščadi. Presenečen je odkril, da so po njem poimenovali celo hostel. Najljubše mu je bilo prebiranje pravljic med počitkom, ki ga je zaključil z nežnim božanjem otroških glavic.

Ob koncu druženja je otrokom pomahal v slovo in jih povabil, da še naprej spremljajo njegove dogodivščine v Knjižnici Kočevje.

Naša skupna dogodivščina je pri otrocih vzbudila željo po spoznavanju novih knjig. Naš cilj predstavljenih dejavnosti je bil z otroki deliti veselje do branja na igriv in zabaven način.

"Če želite, da bi bili otroci pametni, jim berite pravljice. Če želite, da bi bili še bolj pametni, jim berite še več pravljic." (Albert Einstein).

Alenka Črnkovič in Urška Južnič

60 let OŠ Ljubo Šercer

Koncem petdesetih let so se po vsej Sloveniji začele odpirati šole s prilagojenim programom ali posebne šole, kot so jih takrat imenovali. Tudi v Kočevju se je pokazalo, da potrebujemo oddelke, kjer se bodo izobraževali otroci, ki imajo težave pri učenju.

Pionirsko delo na tem področju je v našem kraju opravila ga. Francka Turk, specialna pedagoginja za duševno prizadete in logopedinja. Prvi oddelki so bili odprti pri OŠ Mirka Bračiča v šolskem letu 1961/62. Že v naslednjem šolskem letu pa je bila izdana odločba o ustanovitvi samostojne šole. Odločbo je izdal Občinski ljudski odbor, in sicer 6. 12. 1962.

Šola je dobila prostore v stavbi na Reški cesti, kjer je bila pred vojno Kressetova tovarna. Čez pet let je imela šola že 8 razredov, torej je bila popolna osemletna šola. V njej so se v skladu z zakonom o posebnem šolstvu iz leta 1960 izobraževali lažje duševno nerazviti otroci.

Že kmalu se je začela kazati potreba po ustanovitvi oddelkov za otroke z zmerno motnjo v duševnem razvoju, ki so morali biti do tedaj v zavodski obravnavi, ločeni od doma. 14. decembra 1992 je bil odprt prvi oddelek za delovno usposabljanje. Danes so to oddelki posebnega programa vzgoje in izobraževanja. Tako se lahko tudi otroci z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju šolajo v domačem kraju ter ostanejo v svojem družinskem okolju.

Stavba, v kateri smo delali, je bila neustrezna in grajena za druge namene. Vseskozi je bila prisotna želja po adaptiranju, ki pa se je končno uresničila leta 1978, ko so šolo začeli adaptirati. Stavba je dobila prizidek in s tem so se razmere za delo zelo izboljšale. Dobili smo dobro opremljeno tehnično delavnico, telovadnico in gospodinjsko učilnico. Ti prostori so ogromno pripomogli h kakovostnejšemu vzgojno-izobraževalnemu programu, saj je pri nas velik poudarek na praktičnem delu. Med poletnimi počitnicami leta 2001 so v šoli adaptirali sanitarije. Stavba je bila spet potrebna posodobitve, da bi ustrezala zahtevam sodobnega pouka. V šolskem letu 2005/2006 so začeli obnavljati mansardo. Z adaptacijo smo pridobili knjižnico, računalniško učilnico, učilnice za pouk, dva kabineta za učila in sanitarije. Med letoma 2013 in 2015 je potekala energetska sanacija, zamenjana so bila okna, šola je dobila novo preobleko. Pozneje smo zamenjali tudi zunanja igrala in opremili multisenzorno sobo. Jeseni 2022 pa smo zaradi prostorske stiske dobili v upravljanje tudi stavbo na Reški cesti 8, nekdanjo enoto Kekec Vrtca Kočevje.

Hvaležni smo, da imamo svojo šolo. Zato smo na šoli 6. decembra pripravili praznovanje, ki je bilo namenjeno tistim, zaradi katerih šola pravzaprav živi. Ogledali smo si kratek video o zgodovini šole, sledilo pa je pravo praznovanje, kot se spodobi. Rojstnodnevno zabavo sta nam pričarala klovna brata Malek, sledilo pa je tudi sladko presenečenje. Praznovanja pa še ni konec. Na začetku prihodnjega leta bomo imeli v prostorih KCK slavnostno prireditev, ki bo namenjena vsem tistim, ki nam pomagajo pri uresničitvi ciljev.

Barbara Poje

Tradicionalni slovenski zajtrk in eko dan

Na OŠ Ob Rinži smo tudi letos dan slovenske hrane obeležili s tradicionalnim slovenskim zajtrkom, na ta dan pa tudi že vrsto le izpeljemo delavnice na temo ekologije. Otroci pridobljena znanja prenašajo v svoje domače okolje in so promotorji zelenega razmišljanja. Raziskovali smo različna področja: pridelava hrane, varovanje okolja, ohranjanje kulture in tradicije, ohranjanje zdravja, ponovna uporaba, krožno gospodarstvo …

Na šoli so se odvijale različne delavnice – na razredni stopnji v okviru oddelkov, na predmetni stopnji pa so bile skupine mešane. Mlajši so se pogovarjali o tem, kako pomembno je, da živimo tako, da bomo čim bolj zaščitili naravne vire. Poučili so se tudi o zdravem življenjskem slogu in ustvarili zanimive izdelke.

Tretješolci in učenci iz podružnične šole Kočevska Reka so obiskali Ekološko kmetijo Kocjančič v Gotenici. Spoznali so, kako iz mleka izdelajo sir, skuto in jogurt. Najbolj so bili navdušeni nad robotom za molžo in pasjimi mladički. V Kočevski Reki se je pozneje oglasil še čebelar Zlatko Ficko in jim predstavil svoje delo.

Na podružnici v Livoldu so skuhali odlično češpljevo marmelado.

Četrtošolci so obiskali čistilno napravo in se pogovarjali o čiščenju voda in pomenu vode za življenje. Petošolci so raziskovali, zakaj je za zdravo telo pomembna uravnotežena prehrana.

Sedmi razredi imajo vsako leto na ta dan kulturni dan Ogrlica kultur, ki ga izvaja Pokrajinski muzej

Foto: Laura Javoršek

Kočevje v okviru projekta RTM Kočevska. Učenci predstavijo, od kod izvirajo in kako ohranjajo vez s svojimi koreninami.

Preostali učenci predmetne stopnje so si lahko delavnice izbrali glede na interesih. V okviru projekta I CAN DO IT so si izdelali svojo igračo, v glasbeni delavnici so se naučili šolsko eko himno, z učiteljicami in zunanjimi sodelavci Komunale Kočevje so šivali in ustvarjali iz odpadnih oblačil; v kuharski delavnici so spekli slastno prekmursko gibanico in skuhali bučno juho ter pripravili plakat o tradicionalnih slovenskih jedeh, naredili plakat, ki ozavešča o problemu odpadne hrane, z Dejanom Šmalcljem so izdelali obeske iz mehkega kamna, imeli predavanje Nine Ilić o apiterapiji in izdelali api zobno kremo, spletali zapestnice prijateljstva, izdelali eko družabne igre in jih podarili prvošolcem, spoznavali svoj bioritem in se skupaj z gozdarko Mirjam Mikulič z Zavoda za gozdove sprehodili po Kočevski Reki in obiskali Medvedovo sobo.

Želimo, da čim več novega znanja najde pot v vsakdan naših učencev.

Lada Obranovič

Za dobrodelnost je vedno pravi čas!

V sodobnem svetu naglice se zdi, da si ljudje v ničemer nismo več tako enotni kot v občutku, da nikoli nimamo časa. Ča sa ni dovolj niti za obvezne dejavnosti, kaj šele za tiste, ki se jim lahko izognemo. Če se temu pridruži še pandemija, zaradi katere smo se naučili izogibati se ljudem, nastale razmere kar kličejo po tem, da znova postanemo pozorni na sočloveka. Na OŠ Zbora odposlancev Kočevje si za to z različnimi dejavnostmi prizadevamo ves čas.

Na začetku šolskega leta se je rodila ideja o medgeneracijskem sodelovanju učencev z oskrbovanci Doma starejših občanov Kočevje (DSO). Idejo uresničujemo v sklopu interesne dejavnosti Obdelava gradiv, in sicer z učenci tretje triade, ki jim likovno-tehnično področje predstavlja izziv.

V DSO načrtujemo dva obiska. Prvič smo jih obiskali že oktobra. Obisk je bil namenjen spoznavanju oskrbovancev in njihovega preživljanja trenutkov, namenjenih druženju. Pričakal nas je topel sprejem, ki se je nadaljeval v prijetno druženje. Spoznali smo, da z izdelavo družabne igre lahko pripomoremo k povezovanju in prijetnemu razpoloženju. Prvotna ideja je bila izdelava igre 4 v vrsto. Po doživetem pa so učenci izrazili zanimanje še za izdelavo drugih družabnih iger. V spomladanskih mesecih načrtujemo drugo srečanje. Takrat bomo svoje izdelke predali varovancem DSO in se preizkusili v igri z njimi.

Medgeneracijsko sodelovanje ima številne pozitivne učinke na starejše in mlajše udeležence. Učenci krepijo sočutje, empatijo in spoznavajo življenje starostnikov, pri oskrbovancih doma pa se zmanjša občutek osamljenosti, krepita pa se občutek pripadnosti družbi in prepričanje, da so za družbo pomembni.

K skrbi za bližnjega nas na nevsiljiv način spodbuja tudi projekt Bodi dober, bodi kul! Slednjemu se naša šola z veseljem pridružuje že nekaj let, njegov glavni namen pa je spodbujati zgledno vzorništvo.

Na naši šoli se učenci in učitelji ves čas trudimo biti dober zgled – zgled v odgovornem in spoštljivem ravnanju, delavnosti, poštenosti, empatiji, strpnosti in dobrodelnosti. Učence želimo spodbujati k samoiniciativnemu odločanju za družbeno koristne dejavnosti in jim omogočiti izkušnjo, da lahko prav vsak od nas prispeva k boljšemu življenju v skupnosti.

V letošnjem šolskem letu se osredotočamo na letne čase; v vsakem od njih poskušamo najti izziv za dobra dela. Da bi naš projekt živel

Foto: Blanka Mihelič

v čim pestrejših odtenkih, imamo na šoli tudi steno, namenjeno projektu. Na njej lahko učenci in učitelji najdejo ideje za to, kako (p) ostati dober vzornik, hkrati pa jo tudi sami bogatijo s svojimi izdelki. V prazničnem decembru nas na dobrodelnost prijazno opominjajo tudi spodbude, ki krasijo šolsko stopnišče.

Želimo si, da bi bilo vse leto naše življenje čim lepše 'okrašeno' z dobrimi deli, ki naj nam v prihajajočih prazničnih dneh izdatno ogrejejo srce.

Blanka Mihelič, Kristina Povh in Petra Špiletič Latin

Sarine dobrote - Dobrote za dušo

Sarini štrudlji (jabolčni, borovničev, skutin)
Kremšnite Kočevske bombice Šamrole
Potice Gibanica Več vrst piškotov Breskvice
Torte Princes krofi Ježki Popcakes-i

SARINE Dobrote

SARA OSTERMAN S.P.
Trg Zbora Odposlancev 59
1330 Kočevje

041 991 158
sara@sarinedobrote.si
www.sarinedobrote.si
fb.com/sarinedobrote

DELOVNI ČAS
PON - PET 9.00 - 17.00
SOB 9.00 - 13.00

Lokalno. Domače. Slovensko

Ste vedeli? O ravnanju z biološkimi odpadki

V dolgih zimskih dneh, ko zemlja počiva, si lahko vzamemo trenutek za razmislek, kako bi si pred začetkom spomladanskih del na vrtovih uredili kompostnik. Biološki odpadki so namreč z 910.680 kg v letu 2021 predstavljali približno 17 % masnega deleža komunalnih odpadkov, ki ste jih povzročili naši uporabniki. 89 % bioloških odpadkov je bilo zbranih s praznjenjem bioloških zabojnikov, dobrih 7 % pa ste jih uporabniki pripeljali v Zbirni center Mozelj. Preostali biološki odpadki so nastali pri urejanju javnih površin, za kar poskrbijo naši zaposleni. Povprečen prebivalec občine Kočevje je v letu 2021 povzročil dobrih 58 kg bioloških odpadkov, kar je primerljivo z letoma 2019 in 2020.

Vsi biološki odpadki se sprejmejo v kompostarno Mozelj, kjer se predelajo v kompost. Letno se proizvede tudi do 700 ton komposta.

Da je treba biološke odpadke ločeno zbirati, najbrž vemo že vsi. Ne samo zato, ker tako pravi zakonodaja in nam grozi s kaznijo. Vsi tisti, ki kompostirate doma na lastnem kompostniku, veste, da s kompostiranjem bioloških odpadkov pridobimo kompost. Zrel kompost lahko uporabite na svojem vrtu za dognojevanje, za sajenje rož, grmovnic ipd. Zadržuje vodo in toploto ter tako podaljšuje rastno sezono. Vsebuje veliko hranilnih snovi, zato nadomešča umetna gnojila in zemlji vrača, kar smo ji s pridelki odvzeli.

Vseeno pa je treba vedeti, da je zakonodaja precej stroga in prepoveduje biološke odpadke mešati z drugimi odpadki. Zasleduje se namreč strategija, da je treba odpadke usmerjati v ponovno uporabo in v predelavo. Končno odstranjevanje (odlaganje ali sežiganje) se lahko uporabi le, če odpadka ni možno predelati. V primeru kompostiranja biološki odpadki tako nastopajo kot surovina za pridelavo komposta. Če pa jih odložite med mešane komunalne odpadke ali celo v zabojnike za druge vrste odpadkov, pa tu gnijejo, povzročajo smrad in okoliščine za razvoj glodavcev, močno zmanjšujejo kakovost odpadka kot vhodne surovine za predelavo ter s tem tudi dvigujejo stroške ravnanja z odpadki.

Gospodinjstva v blokih biološke odpadke oddajate v biološki zabojnik z rdečim pokrovom. Da boste biološke odpadke lahko ustrezno oddali v zabojnik, jih je treba pravilno pripraviti že takoj po nastanku. Priporočljivo je imeti posodico ali košek samo za biološke odpadke, ki ga nato izpraznite v biološki zabojnik (oz. kompostnik). Zakonodaja je tu jasna:

- biološke odpadke moramo do odlaganja v biološki zabojnik (oz. do kompostiranja) hraniti ločeno, tako da se ne mešajo z drugimi odpadki;
- bioloških odpadkov ne smemo mešati z drugimi odpadki (mešanimi komunalnimi odpadki ali ločeno zbranimi frakcijami odpadkov), če je zaradi mešanja onemogočena njihova predelava v kompost;
- bioloških odpadkov ne smemo rezati, drobiti ali mleti ter redčiti z namenom, da se z odpadno vodo odvajajo v javno kanalizacijo, greznice, nepretočne greznice ali neposredno v vode.

Večjo količino bioloških odpadkov ali večje biološke odpadke pripeljite v Zbirni center Mozelj.

Naj pri tem opozorimo na velikokrat ugotovljeno nepravilnost, ko uporabniki biološke odpadke odlagate v plastičnih vrečkah. Plastična vrečka ni biorazgradljiva, razpada neprimerno dalj časa kot biološki odpadki. Moti in podaljšuje proces kompostiranja, zmanjšuje izplen komposta, odstranjevanje plastičnih ostankov iz komposta pa povečuje stroške predelave bioloških odpadkov. Pogled na kompostni kup, ki je videti kot kup zmletih vrečk, je prav žalosten in skrb vzbujajoč. Za odlaganje bioloških odpadkov v zabojnik uporabite biorazgradljive ali papirnate vrečke, primeren je tudi časopisni papir. Naj v biološkem zabojniku končajo le biorazgradljivi odpadki. Saj tudi v avtomobil, ki ga poganja bencinski motor, ne natočite dizelskega goriva, mar ne?

Vsi tisti, ki kompostirate doma, te dileme nimate – veste, da boste morali plastične vrečke odstranjevati s kupa, če ne prej, pa pri sejanju.

Tistim, ki postavitev kompostnika šele načrtujete, svetujemo, da:

- je kompostnik dovolj velik (vsaj 1 m^3);
- je dostopen z vsaj ene strani, zaščiten pred dežjem, snegom, vetrom in neposrednim soncem;
- ima kompostnik odprto dno, da lahko odteče odvečna voda, in da v kompostni kup vstopijo organizmi (npr. deževniki), ki sodelujejo pri razgradnji;
- skrbite za dobro prezračevanje, saj organizmi za razgradnjo odpadkov potrebujejo zadostno količino kisika (to zagotovite npr. s premetavanjem njegove vsebine);
- odpadke v kompostnik nalagate v plasteh, pri tem pa večje odpadke razrežite na manjše dele;
- vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) in suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) med seboj mešate;
- ostanke hrane prekrivate z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebete ter tako preprečite neprijetne vonjave in neželene goste (ptice, glodavci).

Kompost mora ves čas vsebovati pravilno mešanico ogljika in dušika. Ogljik predstavljajo suhe snovi, kot so časopis, karton in slama, dušik pa mokre, kot so ostanki sadja in zelenjave, jajčne lupine, kavne usedline, trava in listje. Idealno razmerje med mokrimi in suhimi snovmi je 1 : 25. Če je v kompostu premalo suhih snovi, bo postal premoker, takšen kompost pa začne smrdeti. Zelo veliko dušika ima npr. sveže pokošena trava, zato je priporočljivo, da travo zmešate s celim kompostnim kupom oziroma jo na kup v manjših količinah mečete več dni. S pravilnim nalaganjem odpadkov na kompostnik boste zagotovili zadostno količino kisika in preprečili gnitje odpadkov.

V procesu razgradnje, ki poteka pri temperaturi med 50 in 60 °C, bakterije, glive in drugi organizmi proizvajajo humus in hranljive snovi. To temperaturo je treba ohranjati. Enostavno jo preverite tako, da v kup naredite luknjo in ji približate roko. Začutiti morate toploto. Če je kup hladen, dodajte več mokrih odpadkov. Vedno pa mora biti kup vlažen, a hkrati ne premoker. Če je presuh, mu dodajte malo vode.

Foto: www.pixabay.com

Kompostni kup zaključite v jesenskem času, ko prične odpadati listje z dreves. Tega lahko uporabite za zaključno plast kompostnika in kompost se bo že lahko začel razkrajati.

Ko je hišni kompostnik poln oziroma približno po pol leta, njegovo vsebino preložite. S tem ga dodatno prezračite in še pospešite razkroj odpadkov. Dozorel kompost presejte, priporoča se sito z odprtinami 15 do 20 mm, preostanek pa uporabite za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Več na http://www.komunala-kocevje.si/organski-odpadki/

Saša Kljun

Jesen na podeželju združila kočevske zbore

Koncavaški spev, zbor, ki združuje pevce iz Kočevja in okoliških vasi, je bil na začetku novembra organizator že 10. jubilejne prireditve Jesen na podeželju. Prireditev, kjer tradicionalno prepevajo kočevski pevski zbori, to so Mešani pevski zbor Grajski pevci KŠDP, Ženski pevski zbor društva upokojencev Kočevje, Moški pevski zbor Svoboda Kočevje in Koncavaški spev. Čez vsa ta leta se je nekaj pevskih skupin združilo ali preimenovalo, nekaj pa jih je prenehalo peti.

Letošnjo prireditev so dodatno popestrili gostje Ljudski pevci Jezerci in Bučenski ramplači.

Povezovalka programa Mirjana Kužnik se je v imenu organizatorja še posebej zahvalila Leonu Behinu, ki je pred desetimi leti dobil idejo in bil pobudnik, da bi se naredila takšna prireditev, kjer bi se pele ljudske pesmi in bi se plesalo ter tako ohranilo kulturo petja in plesa na tem območju. Predlog je bil, da bi bila prireditev v jesenskem času, ko nam ta ponuja dobrote tega časa in ko se ob dobri kupici vina z lahkoto zapoje in poveseli. Zato je dobila ime Jesen na podeželju.

Foto: arhiv Pevskega zbora Koncavaški spev

Organizacija prireditve Jesen na podeželju pa je le ena od dejavnosti, kjer sodeluje Koncavaški spev. Letos so pevci odšli v Vinkovce na Vinkovački festival, ki na začetku jeseni gosti skoraj 10.000 udeležencev, število obiskovalcev pa se vsako leto povzpne celo tja do 150.000. To je 10-dnevna prireditev, kjer se v vsem svojem sijaju predstavlja tradicionalna slavonska folklora skupaj s tradicionalno glasbo, plesi, domačo in umetno obrtjo. V Vinkovcih, ki v teh dneh postanejo neverjetno pisan in živi muzej, v tem času gostijo tudi festival Slovenija v Slavoniji. Na njem so se predstavila slovenska ljubiteljska društva, med drugim tudi Koncavaški spev, ki je sodeloval z izborom štirih pesmi.

Sicer zbor, ki ga že od vsega začetka dobro in uspešno vodi zborovodkinja in učiteljica glasbe Tanja Zgonc, prepeva ljudske pesmi in popularne zborovske skladbe. Vsako leto sodelujejo na različnih prireditvah: reviji pevskih zborov zahodne Dolenjske v Dolenji vasi, na taboru pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, na proslavah združenja borcev za vrednote NOB, reviji pevskih zborov in prireditvi Tamburanje va Kosteli.

Z veseljem se odzovejo tudi na vabilo okoliških pevskih zborov in zapojejo v Predgradu, v Gradežu in Črnomlju. S pesmijo popestrijo pomembne dogodke prostovoljnih gasilskih društev. Vsako leto s petjem razveselijo varovance doma starejših občanov v Ribnici.

Po dveh letih premora zaradi epidemije covida-19 bo Koncavaški spev spet pripravil tradicionalni božično-novoletni koncert z gosti, ki bo 28. decembra ob 18. uri v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Stari Cerkvi. V markantni cerkvi bodo pevci, ki ne gojijo samo petja, ampak tudi druženje in sodelovanje, delovno zaključili zelo zanimivo in tudi uspešno leto.

Romana Treven

Za kar sem umrl, bilo je premalo umreti

Vlada Republike Slovenije je na pobudo Ministrstva za kulturo leto 2023 razglasila za leto pesnika Karla Destovnika Kajuha.

Karli, kot so ga ljubkovalno klicali v mladosti, se je rodil 21. decembra 1922. Šolo je začel obiskovati že pri petih letih, za kar so starši morali celo zaprositi pri lokalnih oblasteh, v šolskih klopeh pa je izkazoval nadarjenost, čeprav ni kazal prevelike vneme za šolsko delo in se vse bolj posvečal kulturnim in političnim temam.

Čut za družbene spremembe je izkazoval že zgodaj. Z dijaškimi prijatelji se je na vlaku do celjske gimnazije zapletal v politične debate in je bil zaradi zapleta z nekim anonimnim političnim pismom celo izključen iz gimnazije. Šolanje je nadaljeval v Mariboru, a je takratna oblast začela zatirati svobodnjaške mislece, zato je končal v taborišču v Srbiji, po invaziji Nemčije pa je preživel tudi gestapovsko zaslišanje. Izkušnje je opisal v pesmi, ki jo je materi poslal s perilom, zavito v srajco, okrvavljeno od mučenja, ta pa predstavlja prvo slovensko pesem, napisano v vojnem času.

Na mladega pesnika sta najbolj vplivala Ivan Cankar in France Prešeren, zgledoval se je po Mišku Kranjcu, Tonetu Seliškarju in Miletu Klopčiču, čutiti pa je tudi vpliv ruskih revolucionarnih pesnikov Vladimirja Majakovskega in Aleksandra Bloka.

Pred vojno je objavljal v revijah Mladi Prekmurec, Sodobnost in Slovenska mladina ter pozneje pod psevdonimi v ilegalnem časopisu Slovenski poročevalec. Njegova prva pesniška zbirka je bila izdana v vojnih razmerah, pozno jeseni leta 1943, ko se je kot član kulturniške skupine XIV. partizanske divizije mudil v snežniških gozdovih. Zbirka v 38 izvodih je izšla pod naslovom Pesmi, naslovnico je oblikoval slikar Janez Weiss – Belač, na papir, ki so ga morali sušiti pri odprtem ognju, pa so jo pretipkale soborke. Svoje pesmi

Foto: Narodna in univerzitetna knjižnica

je poskušal izdati že leto prej, a je bila zbirka Markacije uničena skupaj z ilegalno tiskarno v Šiški.

Kajuh je bil tudi spreten in karizmatičen govorec, svoj prvi recitacijski nastop je izvedel že prvi dan po prihodu v Bazo 21. Sledil je klicu zgodovinske avantgarde, v njegovih pesmih je izpričan preplet družbenega aktivizma in intimne izpovedi. Dr. Miklavž Komelj v uvodnem zapisu Dopisovanj, zbirki Kajuhove korespondence, zapiše, da je Kajuh v jugoslovansko poezijo vnesel nov tip ljubezenske poezije, v kateri ženska ni več muza, ampak tovarišica, sodelavka, soborka.

Karel Destovnik Kajuh je pričevalec edinstvenega obdobja v slovenski zgodovini, ko smo, kot je zapisal Ciril Kosmač, bili "edini narod, ki so ga zdaj razsekali in zapisali smrti," a vseeno v temi druge svetovne vojne doživeli edinstven kulturni preporod. Pesnik konca vojne ni doživel. Star komaj 21 let je februarja 1944 padel pod streli slovenskega kolaboranta v nemški vojski. Za sabo je pustil bogat opus pesmi, ki izražajo tako bolečino zaradi krivic kot hrepenenje po boljšem svetu.

Ž. N.

POLICIJSKA POSTAJA KOČEVJE – OBVESTILO ZA OBČANE

ČE SE ŽE NE MORETE UPRETI PIROTEHNIKI, JO UPORABLJAJTE VARNO IN UVIDEVNO!

Pred nami so dnevi, ko se nekateri ne boste mogli upreti uporabi pirotehnike. Če ste med njimi, pirotehnične izdelke uporabljajte tako, da pri tem ne boste ogroženi ter da ne boste ogrožali in motili drugih.

V Sloveniji vsako leto beležimo več poškodb, ki so posledica nepravilne uporabe pirotehničnih izdelkov. Ne dovolite, da vam takšna poškodba pokvari praznike, saj lahko vodi tudi v dolgotrajne posledice in zdravljenje ter vas zaznamuje za vse življenje!

Pri nas je pirotehnične izdelke, katerih glavni učinek je pok, dovoljeno prodajati le med 19. in 31. decembrom, uporabljati pa od 26. decembra do vključno 1. januarja. Pri tem velja poudariti, da posest in uporaba petard vseh oblik in moči v Sloveniji ni dovoljena. Vsi pirotehnični izdelki, ki so naprodaj v Sloveniji, morajo biti ustrezno označeni in opremljeni z deklaracijo v slovenskem jeziku, da je zagotovljena sledljivost.

Zaradi kršitev določil lahko posamezniku izrečemo globo v vrednosti od 400 do 1.200 evrov ter mu zasežemo pirotehnične izdelke, čeprav niso njegova last.

Kaj je dovoljeno in kaj ne?

- Pirotehničnih izdelkov posamezne kategorije ni dovoljeno prodajati fizičnim osebam, ki so mlajše od 14 let za kategorijo F1, 16 let za kategorijo F2, in 18 let za kategorije P1 (pirotehnični izdelki, ki predstavljajo majhno nevarnost) in T1 (pirotehnični izdelki za uporabo na odru, ki predstavljajo majhno nevarnost).
- Prodaja pirotehničnih izdelkov kategorije F1 (kot so tortne fontane, čudežne svečke, pasje bombice, pokajoče kroglice, iskrice) ni dovoljena mlajšim od 14 let, prodaja pirotehničnih izdelkov 2. kategorije (kot so rakete, rimske svečke) pa ni dovoljena mlajšim od 16 let. Pirotehnične izdelke kategorije F1 in F2 lahko uporabljajo mlajši od 14 oziroma 16 let le, če so pod nadzorstvom staršev ali skrbnikov.
- Uporaba fontan in baterij kategorije F3 je dovoljena le osebam, starejšim od 18 let. Prav tako so tudi pirotehnični izdelki kategorije P1 dovoljeni le polnoletnim osebam.
- Prodaja ognjemetnih izdelkov kategorije F1, katerih glavni učinek je pok, je fizičnim osebam dovoljena od 19. do 31. decembra, njihova uporaba pa je dovoljena od 26. decembra do vključno 1. januarja (na omejenih mestih, izven strnjenih naselij, prepoved v okolici bolnišnic, na javnih prireditvah …)
- Izdelkov kategorije P 1, T 1 in baterij ter kombinacij kategorije 3 do 1000 g neto mase eksplozivnih snovi in fontan kategorije 3 do 750 g neto mase eksplozivnih snovi pa ni dovoljeno prodajati osebam, mlajšim od 18 let.
- Prepovedana je predelava, uporaba v drugih predmetih, lastna izdelava ter preprodaja pirotehničnih izdelkov.

Če se ne morete upreti uporabi pirotehničnih sredstev, jih nikar ne kupujte od preprodajalcev na tržnicah, bolšjih sejmih ali drugje na ulicah, prav tako ne kupujte izdelkov, ki jih posamezniki prodajo po družabnih omrežjih. Izkušnje namreč kažejo, da je uporaba teh izdelkov zelo nevarna. Ti izdelki večinoma niso testirani, vprašljivi pa so tudi materiali, iz katerih so narejeni.

Želimo vam prijeten in varen praznični december!

Boštjan Rückl, vodja policijskega okoliša na PP Kočevje

Dve štipendiji in osem botrstev Fundacije Alenke Gabrič

Fundacija Alenke Gabrič za štipendiranje nadarjenih dijakov in študentov od Kolpe do Barja, ki jo je Rotary klub Kočevje ustanovil leta 2009 kot spodbudo nadarjenim dijakom in študentom na njihovi izobraževalni poti ter jim s tem olajšal šolanje in življenje, je podelila štipendije in botrstva za šolsko leto 2022/2023.

Pred petimi leti so v sodelovanju s Pihalnim orkestrom Kočevje in Glasbeno šolo Kočevje štipendijam dodali še botrstvo za mlade glasbenike, ki spodbuja učenje deficitarnih instrumentov ter igranje v Pihalnem orkestru. Botrstvo vključuje plačilo letne vpisnine v glasbeno šolo in instrument. Kot je povedal predsednik Pihalnega orkestra Tomaž Poje, se mladi glasbeniki že vključujejo v orkester, prehod iz glasbene šole pa jim omogočajo z dodatnimi vajami. Letos so mladim nadarjenim glasbenikom podelili osem novih botrstev.

Fundacija Alenke Gabrič je ponovno upravičila ustanovitev in izpolnila vizijo, je dejal predsednik fundacije Uroš Novak. Upravni odbor fundacije je tudi letos imel težko delo in - kot je povedal prof. dr. Vladimir Prebilič - med vsemi prijavljenimi izbral dva izjemna štipendista, ki sta močno izstopala. To sta brat in sestra z Velikih Poljan v občini Ribnica, dijak ljubljanske Gimnazije Bežigrad Peter Andolšek in študentka kemije Katja Andolšek. Prebilič je poudaril, da sta oba štipendista res izstopala, ne samo po šolskem uspehu, temveč tudi po sodelovanju in zmagah na različnih tekmovanjih - tako doma kot tudi po svetu. Oba štipendista, ki sta med drugim tudi izvrstna glasbenika in aktivna gasilca, sta osvajalca več deset zlatih priznanj na domačih in tekmovanjih v tujini, ki obsegajo tudi različne olimpijade.

Dijak Gimnazije Bežigrad Peter Andolšek je po prejemu štipendije dejal, da mu ta seveda pomeni spodbudo za nadaljnje delo in izobraževanje, predvsem v njemu tako ljubi fiziki, astronomiji in matematiki, ki jih bo najverjetneje izbral tudi na študijski poti. Petrova sestra Katja, ki je bila vsa leta odlična dijakinja, se je letos odpravila na študij kemije, kjer vidi svojo poklicno pot. "Štipendije so dobra ideja za podporo mladim in nadarjenim in upam, da bodo ostale tudi naprej". Mladi generaciji pa sporoča: "Naj vas ne bo strah se ukvarjati s področji, ki večini morda niso zanimivi. Pomembno je, da delaš to, kar te veseli".

Fundacija Alenka Gabrič je v teh 13 letih delovanja podelila 35 štipendij in 57 botrstev v skupni vrednosti 85.265 evrov. V zadnjih letih je postal že običaj, da se nagrajenci Občine Kočevje, predvsem nagrajenci za gospodarske dosežke, odpovedo svoji denarni nagradi v korist Fundacije Alenke Gabrič. V fundaciji so bili tako izjemno veseli in počaščeni, da jim je letos denarni del nagrade namenil Kozlerjev nagrajenec za gospodarsko odličnost, direktor podjetja Yaskawa Slovenija, dr. Hubert Kosler.

Tomi Gavranič

Medgeneracijske delavnice

Članice medgeneracijskih prostovoljk iz Kočevja smo se oktobra odzvale povabilu OŠ Stara Cerkev k sodelovanju na kulturnem dnevu z naslovom Zgodovina osnovnega šolstva na Kočevskem in v Stari Cerkvi.

Šest medgeneracijskih prostovoljk je izpeljalo različne delavnice z učenci od 6. do 9. razreda. Vsaka generacija je lahko izbirala med socialnimi ali otroškimi igrami in komunikacijo nekoč in danes. Ure so kar prehitro minile. Učenci so v vseh delavnicah z veseljem sodelovali, saj so aktivnosti potekale drugače kot običajno poteka pouk.

Skupaj smo ugotavljali, da se današnji način dela in komunikacije med učenci in učitelji v šoli ter skrb za prostočasne dejavnosti precej razlikuje od pouka nekoč. Posebej začudeni so bili učenci nad strogostjo učiteljev, ki so poučevali nas in naše starše.

Otroške igre, kakršne so se igrali pastirji v naravi ali otroci na vaških igriščih ter s katerimi so si krajšali dolge zimske večere, so bile učencem všeč. Nekatere, kot so slepe miši in trden most, so učenci že poznali, kozla zbijat in mlin ali 'špana' pa sta bili za vse popolnoma novi igri.

Zadnjih pet minut smo izkoristili za zaključno misel. Vsi smo ugotovili, da nam je bilo všeč, da smo uživali ter da nam je čas prehitro minil. Sklepna ugotovitev je bila, da se šolski sistem v osnovi ni dosti spremenil, spremenil pa se je verbalni in komunikacijski odnos med učenci, starši in učitelji. Vsi otroci, ki so sodelovali v tej delavnici, so ocenili, da so preplavljeni z informacijami, in sicer tako na spletnih straneh kot v šolskih klopeh. Ocenili so, da sta tudi v današnjem času red in disciplina oz. postavljanje mej še vedno pomembna. Kljub neizogibnemu tehnološkemu napredku, ki nam sledi, si šole 'jutri' ne predstavljajo brez učiteljev in neposrednega stika s sošolci v razredu.

Tudi medgeneracijske prostovoljke smo bile zadovoljne z opravljenim delom, saj so učenci s svojim pozitivnim razpoloženjem, sodelovalno komunikacijo in igranjem tudi v naših srcih vzbudili dobro počutje ter nas napolnili s pozitivno energijo. Hvala šoli, ki nas je povabila. Hvala sodelujočim učencem. Bilo je sproščeno in prijetno.

Slavka Janša, Irena Maržić

Sem upokojenec, sem prostovoljec!

Društvo upokojencev Kočevje deluje na področjih, ki starejšim bogatijo zaslužene dneve pokoja, tako na kulturnem, športnem ali socialno humanitarnem področju. In prav slednje je za nas še kako pomembno, saj smo družba, ki se hitro stara in prostovoljstvo ima v dolgoživi družbi še prav posebno vlogo.

V našem društvu deluje 21 prostovoljk oz. prostovoljcev, njihovo število pa se žal iz leta v leto manjša, saj se tudi oni starajo, pestijo pa jih različne bolezni. Namen njihovega dela je obiskati čim več starejših občanov, starih več kot 69 let in jim z občasnimi obiski krajšati dneve osamljenosti, z njimi poklepetati, ali poiskati pomoč, če jo potrebujejo.

Kdo je lahko prostovoljec? Najprej mora biti član našega društva, mora biti dobrosrčen, strpen in pošten, znati prisluhniti sogovorniku, veliko pa štejeta tudi empatija in zaupljivost. Pomagati nekomu in ga z dobrimi dejanji osrečiti je tudi priložnost za osebno rast, za spoznavanje novih ljudi in prijateljev, za kakovostno preživljanje prostega časa in ne nazadnje za neprecenljiv občutek zadovoljstva, da si naredil nekaj dobrega.

Bi želeli tudi vi postati prostovoljec in se pridružiti naši skupini srčnih upokojencev? Koordinatorka prostovoljcev pri DU Kočevje je Jelka Poje. Dosegljiva je po telefonu na številki 070/875-022. Pokličite jo in se dogovorite za srečanje, lahko pa se oglasite v pisarni društva na Reški cesti 5 v Kočevju, med uradnimi urami v ponedeljek od 9. do 12. ure ali v četrtek od 14. do 17. ure. Veseli bomo vašega obiska!

Barbka Bižal Kolar

Rebeka Duščak – svetovna prvakinja

Med 28. oktobrom in 7. novembrom 2022 je v Abu Dabiju v Združenih arabskih emiratih potekalo svetovno prvenstvo v ju-jitsu, ki se ga je udeležilo več kot 1.700 tekmovalcev iz 80 držav. Med njimi je bila tudi Rebeka Duščak iz Hrovače, in sicer v kategoriji do 16 let nad 63 kg, ki je pometla z vso svetovno konkurenco.

V Rebekini kategoriji je bilo 11 tekmovalk, zato je imela štiri tekme. V prvi je z dobro taktiko in natančnimi udarci po točkah premagala Nemko. V drugi in najtežji borbi pa je dobila staro znanko iz Črne gore. Čeprav je Črnogorka vodila po točkah, pa je Rebeki uspel čudovit met nasprotnice in jo je premagala s 'full ipponom', se pravi kombinacijo neubranljive brce ali udarca, meta na hrbet in držanja na tleh 15 sekund. Po tej tekmi je vedela, da lahko računa na medaljo. V tretji borbi je po točkah premagala Italijanko.

V finalni tekmi seje pomerila s še eno Črnogorko. Tudi ona je vodila po točkah, a je Rebela šla na vse. Ko je Črnogorko zagrabila za met, se je ta kar sama vrgla na kolena, a je Rebeka vedela, da za to ne bo dobila točk, zato jo je dvignila in prevrnila na tla. Osvojila je še en 'full ippon' in s tem osvojila zlato medaljo!

Rebeka v športnem društvu Sibor ju-jitsu trenira šest let in je pobrala že nekaj medalj za prikaz tehnik. Borbe je začela trenirati šele zadnje leto, pokazala pa je ekstremno borbenost in moč ter se tako uvrstila v reprezentanco. Svetovno prvenstvo je bilo njeno tretje mednarodno tekmovanje, a je pokazala, da se z odločnostjo in vztrajnostjo da priti na svetovni vrh.

Foto: Matija Duščak

Iskrene čestitke in še na mnoge zmage.

Matija Duščak

kovinar trgovina

MERKUR franšizna prodajalna

POSEBNA PONUDBA

trgovina Merkur Kovinar Kočevje in Merkur Kovinar Ribnica

PRALNI STROJ BEKO WUE7636X0A
- kapaciteta: 7 kg
- max. hitrost ožemanja 1200 obratov/min
- inverter motor
- časovni zamik vklopa
- globina: 49 cm
- garancija 5 let jamstva ob registraciji

369,99 €

SUŠILNI STROJ BEKO DS8312PX

Sušilni stroj Beko DS8312PX vas bo navdušil s svojimi 15 programi sušenja, samodejnisamodejnim delovanjem proti mečkanju in inovativnimi rešitvami zagotavlja preprosto uporabo in učinkovito ter skrbno sušenje vašega perila.

- 15 programov sušenja
- kapaciteta: 8 kg
- časovni zamik vklopa
- višina: 84,6 cm
- globina: 62,5 cm
- čas trajanja sušenja za cikel je 180 min
- poraba el. energije na cikel sušenja: 1,93 kWh
- glasnost: 65 db
- garancija 5 let jamstva ob registraciji

399,99 €

ZAMRZOVALNA OMARA BEKO RFNE448E35W

Če ste razpoloženi za hladno pijačo, vam bo prav prišel poseben pladenj za led Twist and Serve. Ta pladenj je namenjen kockam ledu, enostavno ga nagnite, tako da kocke ledu enostavno in hitro končajo v vašem kozarcu.

- prostornina: 404 l
- širina: 70 cm
- višina: 191 cm
- samodejno odtajanje - NO FROST
- garancija 5 let jamstva ob registraciji

699,99 €

SUPER CENA

NOVO! SPLETNA TRGOVINA MERKUR KOVINAR

www.kovinar-trgovina.si

Borovničeva pletenica

RECEPT

Testo
- 500 g moke
- 60 g sladkorja
- 1 vaniljev sladkor
- ½ žličke soli
- 20 g kvasa ali en suhi kvas
- 250 ml toplega mleka
- 2 jajci
- 50 ml olja
- limonina lupinica

Borovničev nadev
- 250 g borovnic
- 80 g sladkorja
- 2 žlici gustina

Sirov nadev
- 250 g sira mascarpone
- 50 g sladkorja
- vaniljev sladkor

Recept je pripravila Bojana Klepac

Za testo pomešamo moko, sol in sladkor. V lončku segrejemo malo mleko, dodamo kvas in žličko sladkorja. Pustimo, da se kvas aktivira. Suhim sestavinam (moka, sol, sladkor) dodamo kvas, limonino lupinico, razžvrkljana jajca in preostalo mleko ter zamesimo gladko testo. V testo po malem dodajamo olje. Ko testo postane elastično in se ne prijema na posodo, ga pokrijemo s krpo in pustimo na toplem, dokler se volumen ne podvoji.

Pripravimo borovničev nadev. Borovnice in sladkor prekuhamo na nizki temperaturi. Dodamo dve žlici gustina in mešamo, dokler masa ne postane homogena. Nadev iz borovnic ohladimo. Mascarpone sobne temperature zmešamo s sladkorjem.

Vzhajano testo stresemo na delovno površino in razdelimo na dva dela. Vsako polovico posebej razvaljamo, namažemo s sirnim nadevom in povrhu še z borovničevim. Nadevano testo zvijemo kot vse druge potice, nato pa testo prerežemo na pol, približno 5 cm pod vrhom. Nadevani polovici testa premečemo z ene strani na drugo, da dobimo pletenico. Pletenici položimo na peki papir in v pekač. Pekač pustimo 20 minut na sobni temperaturi. Pletenico pečemo v predhodno ogreti pečici na 180 stopinj približno 40 minut. (čas pečenja je odvisen od pečice)

NAROČNIK OGLASNEGA SPOROČILA: KOMUNALA KOČEVJE

Smeh, igra in iskrice v očeh

V veselem decembru smo se v Knjižnici Kočevje še posebej potrudili z aktivnostmi za naše najmlajše. Na Ta veseli dan kulture smo gostili Grajsko lutkovno gledališče Sevnica s predstavo za otroke Janko in Metka. Trio Grajskega gledališča Sevnica (Bernard Pungerčič, Tanja Nemec in Snježana Pungerčič) je to klasično pravljico po predlogi bratov Grimm prilagodil sodobnemu času. Nagajivi Janko in prebrisana Metka počenjata vse mogoče vragolije, zato jima starši zagrozijo s kaznijo. Da bi pritegnila njihovo pozornost in iz strahu pred posledicami svoje neposlušnosti, pobegneta v gozd, kjer ju premami sladka hišica … Navdušeni otroci in starši, ki so napolnili čitalnico naše knjižnice, so druženje po predstavi nadaljevali še v pravljični sobici in na mladinskem oddelku knjižnice.

Pravljične urice, ki jih vsak mesec pripravimo za skupine predšolskih otrok Vrtca Kočevje, smo tokrat obarvali z zimsko praznično tematiko.

Foto: arhiv Knjižnice Kočevje

Naša knjižničarka Pia je s pomočjo odra za kamišibaj za otroke pripravila pravljično urico z zgodbico Prevelik pulover po slikanici francoske pisateljice Armelle Modere (Hiša knjig, 2022). Zgodba o medvedu, ki na mrzel viharni predbožični dan v skrinji najde topel prevelik babičin pulover, nas je popeljala v praznično vzdušje, ter nas naučila spretnosti ponovne uporabe, pomena deljenja in tega, da se nam dobrota slej kot prej povrne, pa čeprav v obliki, kot je ne bi nikdar pričakovali. Otroke smo po pravljični predstavi povabili za mizice mladinskega oddelka, kjer so izpod malih prstkov nastali najrazličnejši puloverčki: prave bleščeče in pisane umetnine, ki bodo zagotovo lep dodatek k prazničnemu okrasju v otroških sobicah. Pravljično ustvarjalno urico smo zaradi lepega sprejema otrok ponovili še za vse učence prvih razredov OŠ Zbora odposlancev in v popoldanskem času še za skupino zunanjih obiskovalcev.

Želimo si, da knjižnica ostane prijazen in varen prostor otroškega smeha tudi v prihodnjem letu. Vsem našim bralcem želimo prijetne praznike in novo leto, polno sreče, zdravja in dobrih knjig!

Pia Marincelj Bregar

Kočevska je časopis Občine Kočevje, vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1955 • Kočevska, št. 83, december 2022 • Naklada 6500 izvodov • Gospodinjstva na območju občine Kočevje jo prejmejo brezplačno • Izdajatelj: Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje / zanj župan dr. Vladimir Prebilič • Odgovorni urednik: Žarko Nanjara • Oblikovna zasnova, prelom in priprava za tisk: WooCHE, oblikovanje, Marko Vovk, s. p. • Lektorica: Saša Erjavec Kobe • **Kontakt: info@kocevska.si • Časopis Kočevska, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje** • Trženje: Matej Kosten, 040-652-837, matej.kosten@kocevska.si • Tisk: Tiskara Zagreb d. o. o., Radnička cesta 210, 10 000 Zagreb • Ponatis celote ali posameznih delov in njihova uporaba v drugih medijih je dovoljena le s predhodnim pisnim dovoljenjem izdajatelja. Uredništvo si pridržuje pravico sprejeti v objavo ali zavrniti poslano gradivo v skladu s svojo uredniško politiko. Pridržujemo si tudi pravico spreminjanja naslova ter krajšanja člankov. Kadar gre pri naštetem za večje spremembe, se bomo skušali posvetovati z avtorjem, vendar je končna odločitev naša. ISSN številka tiskane izdaje: 2591-0744; ISSN številka spletne izdaje: 2591-07a52

KNJIŽNICA KOČEVJE PRIPOROČA

Elena Ferrante
Izgubljena hči
Cankarjeva založba, 2022

Italijanska pisateljica, ki svoja dela podpisuje s psevdonimom Elena Ferrante, je številne navdušila s svojim pretresljivim romanom Dnevi zavrženosti in slavnim neapeljskim ciklom, ki ga sestavljajo štirje romani: Genialna prijateljica, O novem priimku, O tistih, ki bežijo, in tistih, ki ostanejo in O izgubljeni deklici.
V novem romanu, ki nosi naslov Izgubljena hči, govori o ženski srednjih let, ki sama počitnikuje na obali Sicilije. Ime ji je Leda, je intelektualka, ločena mati dveh odraslih hčera, ki sta odšli živet k očetu v Toronto.
Zgodba nam razkriva življenje Lede kot neodvisne, uspešne ženske in Lede, ki jo spoznavamo skozi osebne spomine na njeno zgodnje materinstvo. Te spomine in občutke v Ledi prebudi družina, ki dopustniške dni preživlja nedaleč stran od koščka plaže, ki si ga je izbrala Leda.
Predvsem pa njene misli in razmišljanja privlači mlada mamica Nina z malo deklico, ki s svojo odmaknjenostjo in obnašanjem prav izstopa v tej glasni družini. Dogodek, ki vznemiri prisotne na plaži, ko mala deklica odtava neznano kam, privede do osebnega srečanja Lede in Nine. Po tem dogodku se Leda v svoji osamljenosti in tesnobi še bolj intenzivno začne spopadati s svojimi preteklimi in sedanjimi občutki in dejanji, ki vodijo do nerazumnega početja …
Izginula hči je družinski roman, ki v sebi skriva elemente psihološke srhljivke.

Julie Clark
Zadnji let
Učila, 2022

Za vznemirljivo, dinamično branje bo poskrbel psihološki triler z naslovom Zadnji let, prvenec avtorice Julie Clark. Pritegne nas že na samem začetku z izjemno zgodbo o dveh ženskah, ki sta ujeti v nezdravih in obremenjujočih odnosih, Claire v partnerskem, Eva v prijateljsko-poslovnem. Ena in druga že dlje časa načrtujeta svoj pobeg, svoje izginotje. Njune poti se križajo na letališču, naključno srečanje v baru poveže dve ženski, ki izmenjata vozovnici, Claire prevzame Evin let v Oakland, Eva pa bo v Portoriko odpotovala kot Claire. Upata, da bosta daleč stran lahko zaživeli znova. Letalo za Portoriko strmoglavi, Claire pa v Oaklandu prevzame Evino identiteto in skrivnosti, ki jih je Eva dolgo in dobro skrivala … Posledice sklenjenega dogovora med dvema ženskama niso niti malo ugodne.
Napeta zgodba, nepozabni liki in pretresljiv konec.

David Walliams
Štvor
Mladinska knjiga, 2022

Za pisatelja Davida Walliamsa pravijo, da je pisatelj številka 1 za otroke. Slovenske mlade bralce so osvojile knjige, kot so Babica barabica, Zlobna zobarka, Tiranska teta, Mihec milijarder …
Zdaj je tu nova knjiga s prismojeno, nenavadno zgodbo o prijaznih starših in njuni 'pošastni' hčeri ¬– in Štvoru.
Kaj sploh je Štvor?
Mirta Mevža je deklica, ki ima vse, a tudi vse za njo ni dovolj. V svoji objestnosti si zaželi še Štvora – in tu nastane težava. Gospod in gospa Mevža bosta naredila vse, da bi osrečila svojo ljubo hčer. V knjižnici se bosta zakopala v prašne liste skrivnostne Pošastopedije, iskanje ju bo pripeljalo v osrčje neprehodne džungle. Jima bo uspelo najti Štvora?
Ko starši ugodijo vsaki otrokovi želji, se stvari lahko usodno zapletejo in tako se je zapletlo tudi v tej zgodbi, polni humorja in iskrivih domislic.

Ulf Stark
Mala knjiga o ljubezni
Zala, 2022

Mala knjiga o ljubezni je mladinski roman švedskega modernega klasika Ulfa Starka. S svojo večno aktualno temo pa je to roman za vse generacije. Avtor opisuje življenje dečka Freda (Fred v švedščini pomeni mir). Fred se spopada s svojo in materino žalostjo. Njegov oče je zaradi vojne moral odpotovati na varovanje meje nekam daleč na sever in vse kaže, da ga ne bo domov za božične praznike. Svojo žalost poskuša omiliti tako, da se pogovarja z očetovo obleko. Zvesti prijatelj Oskar mu vedno stoji ob strani, najraje pa skupaj uganjata vragolije, ko pa samo pomisli na kuštravo deklico Elso, mu takoj postane toplo pri srcu. V svojem prostem času pa Fred prodaja novoletne smreke bogatim gospem, da bi zaslužil za mamino novoletno darilo. Kljub skromnim in žalostnim časom Fred živi kar se da polno otroštvo. Mala knjiga o ljubezni, magični sili, ki nam v življenju daje moč, smisel in upanje. Avtor nam s preprostimi besedami odstira pogled na pristno srečo, na vrednote, ki so v življenju zares pomembne.

HAMO & TRIBUTE 2 LOVE

PETEK | **23. 12. 2022** |19.00

PULCIJA BENNT

TOREK | **27. 12. 2022** |19.00

MODRIJANI

SREDA| **28. 12. 2022** |19.00

ROCK PARTYZANI

PETEK | **30. 12. 2022** |19.00

ROMANA KRAJNČAN

OTROŠKO SILVESTROVANJE
SOBOTA | **31. 12. 2022** |12.00

KOČEVSKA ORKESTRA

SILVESTROVANJE
SOBOTA | **31. 12. 2022** |21.00

Veliki oder - Kočevje

kočevsko

OBČINA KOČEVJE

veseli december v Kočevju

PREDSTAVITEV KOMPILACIJE

Kulturni Center Kočevje

KOČEVJE ŠPILA PRAVOČASNO

NEDELJA | 25. 12. 2022 | 21.00